

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

- Όσοι επιθυμούν να γίνουν μέλη της «Εταιρείας Μελετών Ιστορίας και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας» μπορούν να επικοινωνούν στα τηλέφωνα: 6909727284, 6937032437
- Όσοι επιθυμούν να αποστείλουν άρθρα, μελέτες, επιστολές, σχόλια, προτάσεις, παρατηρήσεις κ.λ.π. για να δημοσιευθούν στα «ΧΡΟΝΙΚΑ», μπορούν να τα αποστέλλουν στην ταχυδρομική διεύθυνση της Ε.Μ.Ι.Π.Η. ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση «chronika_emipi@yahoo.gr» με την ένδειξη: **Για τα «Χρονικά»** (Τα άρθρα δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τις 5 σελίδες Α4 με μονό διάστιχο και μέγεθος γραμματοσειράς 12στ.)
- Η έκδοση των «ΧΡΟΝΙΚΩΝ» στηρίζεται αποκλειστικά σε συνδρομές μελών και φίλων της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Για τον λόγο αυτό, ζητούμε την οικονομική υποστήριξή σας
- Χειρόγραφα, ανεξαρτήτως δημοσιεύσεως ή μη, δεν επιστρέφονται

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ & ΤΗΝ Ε.Μ.Ι.Π.Η.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
«Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ»

Γιαννιτσά 25/11/2008
Αριθ. Πρωτ: 339

Προς
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΙΣΤΟΡΙΑΣ &
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ
Δ.Δ. ΦΥΤΕΙΑΣ ΔΟΒΡΑ
Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,
Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Γιαννιτσών «Ο ΦΙΛΙΠΠΟΣ» θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε και εγγράφως για τη συνδιοργάνωση στις 16/11/2008 στα Γιαννιτσά της ημερίδας για τα 100 χρόνια από τη λήξη του Μακεδονικού Αγώνα. Η ιδιαίτερα επιτυχημένη αυτή εκδήλωση άνοιξε νέους δρόμους στη συνεργασία πολιτιστικών φορέων και η αντίστοιχη της στις 30/11/2008 θα σφραγίσει τα νέα δεδομένα. Σε μια περίοδο ιδιαίτερα κρίσιμη για τη Μακεδονία μας είναι σημαντικό να στέλνονται μηνύματα προς κάθε κατεύθυνση ότι η Ιστορία δεν παραχαράσσεται όσο και αν το επιθυμούν σκοτεινά και δόλια συμφέροντα.
Η παρουσία του κόσμου και τα ευμενέστατα σχόλια, των οποίων υπήρξατε και εσείς μάρτυρες, αποτελούν τα χεγγύα για τη συνέχιση τέτοιων πρωτοβουλιών για τέτοιες εκδηλώσεις. [...]

Μετά τιμής

Ο πρόεδρος Ο Γ. Γραμματέας
Χρηστάκης Ιωαννίδης Αλέξανδρος Σταμενίτης

Δυτικομακεδονικόν Ημερολόγιον
Ζήση Αν. Μπέλλου
Ι. Φαρμάκη 20
50100 Κοζάνη

Κοζάνη, 1 - 11 - 2008

... Όντως το περιοδικό «ΧΡΟΝΙΚΑ» επιτυγχάνει τον σκοπόν της Εταιρείας Μελετών Ιστορίας και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας: Αναδεικνύει την τοπική ιστορία και πολιτισμό. Λίγοι φιλοπόλιδες και τοπολάτρες ιστορούν τη Βέροια - Αξιέπαινοι.

Μπέλλος Αν. Ζήσης

Το Δ.Σ. της Ε.Μ.Ι.Π.Η.
εύχεται στα μέλη και
τους φίλους της,
ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ
με ΥΓΕΙΑ και ΕΥΤΥΧΙΑ

ΕΝΤΥΠΑ & ΥΛΙΚΟ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ Βιβλία

- 1) Χρήστου Σκούπρα, Όψεις και τομές στην τοπική ιστορία της Βέροιας (1924 - 1974).
- 2) Γεωργίου Ντελιόπουλου, Γιδάς - άνθρωποι και τοπία.
- 3) Γιάννη Ξανθούλη, Κωνσταντινούπολη των ασεβόν μου φόβον (δύο αντίτυπα).
- 4) Γνωριμία με τη Γη του Αλεξάνδρου, Η περίπτωση του Νομού Ημαθίας Ιστορία Αρχαιολογία (Πρακτικά Επιστημονικής Δημερίδας 7 - 8 Ιουνίου 2003).

Περιοδικά - Έντυπα

- 1) Περιοδικό Πέλεκαν Αρ. φ. 71, 72.
- 2) Δυτικομακεδονικό Ημερολόγιο 2009 (Ζ. Α. Μπέλλου).
- 3) Περιοδικό Φίλιππος (ΙΛΕΓΦ) τχ. 60.
- 4) Ημερολόγιο 2009 του Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα Θεσσαλονίκης με τίτλο "Μακεδονία - Η μακρόχρονη πορεία προς την ελευθερία".

Ψηφιακό υλικό

- 1) Ο Μακεδονικός Αγώνας (Τρ. Καραντουμάνη).
- 2) Πολιτιστική κληρονομιά (Γεωργίου Ντελιόπουλου).
- 3) Επετειακή εκδήλωση για τα 100 χρόνια από τη λήξη της ένοπλης φάσης του Μακεδονικού Αγώνα (Παραγωγή Κυριάκος Ζαΐκας)

Η Ε.Μ.Ι.Π.Η. εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια στα μέλη του Δ.Σ. της, Σταμάτη Κωνσταντούδη, για το θάνατο της μητέρας του Παναγιώτα και Αντώνη Γκαλίτσιο, για το θάνατο του πατέρα του, π. Βασιλείου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

Ιδιοκτησία-Έκδοση
Εταιρεία Μελετών Ιστορίας
και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας
Αρχισυνταξία -
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση

Νικόλαος Γ. Βουδούρης

Υπεύθυνοι Ύλης
Εμμανουήλ Γ. Ευνάδας
Ιωάννα Α. Ζιώγα
Αναστασία Γ. Ταναμπάση
Μαρία Γ. Στάθη

Εκτύπωση

Ν.Καραμανλίδης & ΣΙΑ Ο.Ε.
Ν.Νικομήδεια Ημαθίας 23310 90234, 90339

Γραφεία

Δ.Δ. Φυτείας Δοβρά Τ.Θ. 149, Τ.Κ. 59100
τηλ: 6909727284

Για την προβολή της επιχερησή σας μέσα από τις σελίδες των «ΧΡΟΝΙΚΩΝ», καθώς και για τις χορηγίες σας υπέρ της έκδοσης του εντύπου, καλέστε στο 6909727284

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν μόνο την άποψη του συντάκτη του κειμένου

Εις μνημόσυνον Ιωάννη Α. Μελετίδη

Έφυγε από κοντά μας στις 29 του περασμένου Οκτώβρη και σε ηλικία 71 ετών ο ιδιαίτερος αγαπητός στον πνευματικό κόσμο της Βέροιας Γιάννης Μελετίδης.

Ο Ιω. Μελετίδης γεννήθηκε στη Βέροια, όπου και άσκησε το επάγγελμα του οικονομολόγου. Διετέλεσε Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, καθώς επίσης και μέλος του Δ.Σ. της. Επιπλέον για 17 συναπτά έτη ήταν διευθυντής στην εφημερίδα της Ευξείνου Λέσχης «Αργοναύτης».

Το έργο που αφήνει πίσω του σχετίζεται κυρίως με την ιστορία και τη λαογραφία, κατά βάση του Ποντιακού Ελληνισμού.

Ο Ιω. Μελετίδης στάθηκε κοντά στην Ε.Μ.Ι.Π.Η από τα πρώτα της βήματα. Ωστόσο, λόγω της πολυετούς ασθένειάς του, δεν κατάφερε να είναι ένα από τα ενεργά μέλη της. Στάθηκε, όμως, πολύτιμος σύμβουλος και αρωγός στην προσπάθειά της για την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας και του πολιτισμού, καθώς και για την επίτευξη των στόχων της.

Η Ε.Μ.Ι.Π.Η. και τα «Χρονικά» εκφράζουν στους οικείους του τα θερμά τους συλλυπητήρια.

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

“Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ”

Από το 1955

Τρεμπέσινας 4
τηλ. 2331024519

Θ. Ζιώγας
Στ. Κωνσταντούδης
Θ. Χαρίσης

✓ Δακτυλογραφήσεις κειμένων

✓ Σχεδιασμός Ιστοσελίδων,
Εντύπων, Διαφημιστικών
Φυλλαδίων, Μακετών,
Επαγγελματικών Καρτών

✓ Επεξεργασία εικόνας-ήχου

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: 6942.982.745

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ

με το έθιμο του Καρτσιούνου στην Νάουσα.

Δυστυχώς για όλα τα ήθη και έθιμα των Χριστουγέννων δεν υπάρχει, μέχρι σήμερα, κάποια συνολική μελέτη, δεν λείπουν όμως μεμονωμένες εργασίες και άρθρα, τα οποία μας παρέχουν σημαντικά στοιχεία και περιγραφές των εθίμων αυτών.

Αξίζει να μνημονευθούν η Β. Χατζίκου και ο Σ. Σβαρνόπουλος, μέσα από τα έργα των οποίων δίνονται περιγραφές των εθίμων των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς στη Βέροια, οι Γ. Ντελιόπουλος, Δ. Δελιόπουλος και Γ. Μελίκης οι οποίοι περιγράφουν έθιμα του Ρουμλουκιού, οι Ν. Σπάρτσης, Τ. Μπάτσης, Χρ. Ζάλιος οι οποίοι ασχολήθηκαν με τη λαογραφία της Νάουσας, οι Ιω. Τσιαμήτρος και Γ. Φωτιάδης που καταγράφουν έθιμα των Πιερίων κ.α.

Τέλος, άξιοι μνείας είναι οι Ιω. Αλεξιάδης και Ιω. Μελετίδης, οι οποίοι μέσα από τα έργα τους δίνουν περιγραφές εθίμων της Θράκης, της Ανατολικής Ρωμυλίας και του Πόντου, τα οποία έφτασαν και στην Ημαθία. Με το θέμα έχουν ασχοληθεί αποσπασματικά και άλλοι ερευνητές, οι οποίοι παρέχουν αξιόλογες πληροφορίες για το Δωδεκαήμερο του "χθες".

Κλείνοντας, ευχόμαστε σύντομα να πραγματοποιηθεί μια συνολική λαογραφική μελέτη για όλα τα έθιμα του Δωδεκαημέρου στην περιοχή της Ημαθίας.

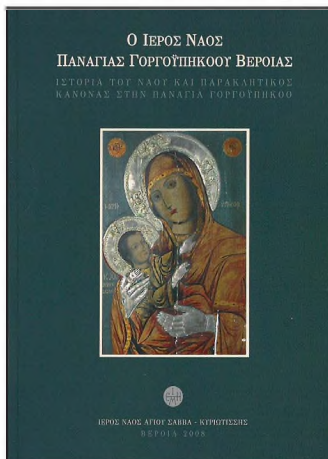
ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Δ.Σ. της Ε.Μ.Ι.Π.Η. σας καλεί στην **κοπή της βασιλόπιτας** και στη **γενική συνεύλεση** της Εταιρείας, που θα πραγματοποιηθεί την **Κυριακή 15 Φεβρουαρίου 2009, στις 11.30 π.μ.**, στην αίθουσα εκδηλώσεων της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Βέροιας.

Ο ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΟΡΓΟΥΠΗΚΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ

Ιστορία του Ναού και Παρακλητικός Κανών στην Παναγία Γοργούπηκοο

Του Παύλου Πυρινού

Κυκλοφόρησε το βιβλίο του Αντιπροέδρου της Ε.Μ.Ι.Π.Η κ. Εμμανουήλ Ξυνάδα με τίτλο «Ο Ιερός Ναός Παναγίας Γοργούπηκοο Βέροιας. Ιστορία του Ναού και Παρακλητικός κανών στην Παναγία Γοργούπηκοο» (διαστάσεων 11 X 16 εκ).

Το έργο εκδόθηκε από τον Ιερό Ναό Αγίου Σάββα - Κυριωτίσης Βέροιας με την επιστημονική συμβολή της Ε.Μ.Ι.Π.Η.

Η εκδοτική προσπάθεια ξεκίνησε με την ευκαιρία της ανακαίνισης του Βυζαντινού αυτού παρεκκλησίου.

Ο συγγραφέας, με μεταπτυχιακές σπουδές και δημοσιεύσεις στον τοπικό Τύπο και σε περιοδικά, είναι ένας νέος επιστήμονας που υπόσχεται να προσφέρει πολλά στη Βέροια.

Το βιβλίο, εκτός από τα προλεγόμενα, τον πρόλογο του προϊσταμένου του Ιερού Ναού Αγίου - Σάββα Κυριωτίσης, τον επίλογο, τη βιβλιογραφία και τον παρακλητικό κανόνα στην Παναγία Γοργούπηκοο, περιέχει τα ακόλουθα κεφάλαια:

1. Η Βέροια κατά τον 15ο αιώνα,
2. Ο Ναός της Παναγίας Γοργούπηκοο,
3. Οι τοιχογραφίες του Ιερού Ναού,
4. Αναφορές σχετικές με το Ναό,
5. Η Τιμή του Αγίου Μανδηλίου,
6. Τα κειμήλια του Ναού,
7. Εικόνες του τέμπλου και λοιπά κειμήλια.

Η εργασία παρουσιάζει συνολικά τα αποτελέσματα και τα στοιχεία μελετών διαφόρων καθηγητών και αρχαιολόγων, οι οποίοι έχουν κατά καιρούς ασχοληθεί με το ναό.

Ο Ναός της Παναγίας Γοργούπηκοο υπάρχει στην πόλη μας πριν από τον 15ο αιώνα. Είναι ένας από τους πολλούς βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς ναούς, που σώζονται στη Βέροια για να θυμίζουν το ένδοξο παρελθόν της.

Πολύ σωστά υπογραμμίζει ο συγγραφέας στα προλεγόμενα: «Οι Ναοί αυτοί αποτέλεσαν στο παρελθόν το αποκούμπι του Ορθόδοξου Ελληνισμού, των Βεροιωτών, για τους οποίους ήταν τα κέντρα πνευματικής αφύπνισής τους σε δύσκολα χρόνια. Σ' αυτούς προσερχόταν ο σκλαβωμένος Έλληνας προκειμένου να επικοινωνήσει με το Θεό του. Σ' αυτούς προσερχόταν, μικρό παιδί, ακόμη, προκειμένου να διδαχθεί από το στόμα του παπά τα πρώτα γράμματα. Σ' αυτούς βίωνε και βιώνει ο ορθόδοξος κόσμος τις χαρές και τις λύπες του».

Πολύ εύστοχα, με τις 82 παραπομπές του, τεκμηριώνει όλα όσα αναφέρει στα επί μέρους κεφάλαια της εργασίας του, δίνοντας έτσι μια σφαιρική, περιληπτική μα ουσιαστική εικόνα για το ναό της Παναγίας Γοργούπηκοο Βέροιας.

Η όλη κατάταξη της ύλης είναι κατά τέτοιο τρόπο δομημένη που άριστα μπορεί το βιβλίο αυτό να χρησιμεύει για τον επισκέπτη του ναού και για τους φιλομαθείς, ως πολύτιμο εργαλείο.

Συγχαρητήρια σ' όλους όσους συνετέλεσαν στην έκδοση.

Κυκλοφόρησε ο νέος πολυμορφικός δίσκος (dvd), παραγωγής της Ε.Μ.Ι.Π.Η. για τον **Μακεδονικό Αγώνα.**

Τον πολυμορφικό δίσκο μπορείτε να τον βρείτε στο βιβλιοπωλείο **Ι.Μ. Βερούιας, Ναούσης και Καμπανίας "Παύλειος Λόγος"** και στη **Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας**, στην τιμή των **5 ευρώ.**

Νέα μέλη της
Ε.Μ.Ι.Π.Η

Γεωρ. Ντελιόπουλος
Απ. Τσολαρίδης
Φλ. Καραγιάννη
Ευθ. Τζιούρτζιας
Αθ. Γιαννουσόπουλος

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ
ΛΕΚΑΝΙΔΟΥ Γ. ΕΛΕΟΝΩΡΑ

- Νοητική Υατέρηση
- Σύνδρομο Down
- Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητα
- Αναπτυξιακές Διαταραχές (Αυτισμός, Asperger κ.α.)
- Μαθησιακές Δυσκολίες

Κονίτσης 36
1ος ορόφος
ΒΕΡΟΙΑ

Τηλ: 23310 62170
Κιν: 6945 108 902
E-mail: lekanidou@gmail.com

Τα
ΧΡΟΝΙΚΑ
Θα τα βρείτε...

ΒΕΡΟΙΑ
Δημόσια Κεντρ. Βιβλιοθήκη Βέροιας (Ελλης 8)
Βιβλιοπωλείο "Επίκαιρο" (Βενιζέλου 36)
Βιβλιοπωλείο "Παύλειος Λόγος" (Βενιζέλου 29)

ΝΑΟΥΣΑ
Βιβλιοθήκη Ευξείνου Λέσχης Ποντίων Νάουσας
(Χατζηγηρηγοριάδη 30)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
Βιβλιοπωλείο Libro (Βετσοπούλου 32)

Ηλεκτρονική
Διεύθυνση
emipi.
wordpress.
com

ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (1924-1974)

Ελλιπτικές παρουσίες ή σημειώσεις στο περιθώριο της απουσίας

Του Χρήστου Σκούπρα
Φιλολόγου - Μέλους Ε.Μ.Ι.Π.Η

Σκοπός του άρθρου είναι να επισημάνει τις πηγές πληροφόρησης για τις εφημερίδες της Βέροιας και να ευαισθητοποιήσει συλλέκτες και ερευνητές για την ανεύρεση φύλλων των τίτλων των εφημερίδων της πόλης και του Νομού Ημαθίας, για τις οποίες δεν διαθέτουμε στοιχεία. Απώτερη προσδοκία αυτής της χαρτογράφησης είναι η ανεύρεση φύλλων σε ιδιωτικά ή οικογενειακά αρχεία. Επειδή ο Τύπος αποτελεί πολύτιμη πηγή για την αναπαράσταση των νοοτροπιών και των ιδεολογικών ρευμάτων της Βέροιας, η συμπλήρωση των κρίκων της αλυσίδας του γραπτού τύπου της πόλης θα βοηθήσει στη δημιουργία ψηφιδιών του παρελθόντος, στην κατανόηση της ιστορικής πορείας της πόλης κατά τον 20ο αι.

Οι σημαντικότερες πηγές, στις οποίες ο ερευνητής μπορεί να αναζητήσει φύλλα των εφημερίδων της πόλης είναι, α) η συλλογή της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Βέροιας, (στο εξής Δ.Β.Β), β) η Ιδιωτική Συλλογή του Μιχάλη Αδαμίδα στα ΓΑΚ-Αρχεία Ν. Ημαθίας και γ) Η Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων. Οι θεσμικοί φορείς, θεματοφύλακες της συλλογικής μνήμης, περιέχουν στη συλλογή τους, ιδιαίτερα η Δ.Β.Β, την πλήρη, σχεδόν, σειρά των μακρόβιων τίτλων όπως ο Αστήρ Βερροίας, ο Θαρραλέος, Ο Φρουρός της Ημαθίας, Η Βέροια και φυσικά τις εφημερίδες που εκδόθηκαν μετά το 1974. Η ιδιωτική συλλογή του Μιχάλη Αδαμίδα περιλαμβάνει φύλλα βραχύβιων εκδόσεων όπως η ΝΙΚΗ, Η ΦΗΜΗ, Η Μεταρρύθμιση κ.α. καθώς και φύλλα της εαμικής εφημερίδας της πόλης Ελεύθερος λαός. Αντίθετα στη Βιβλιοθήκη της Βουλής θα βρει κανείς βραχύβια φύλλα της περιόδου 1945-50.

Η μεσοπολεμική ιστορία της πόλης αποτυπώνεται εν μέρει στην αρθρογραφία της εφημερίδας Αστήρ Βερροίας (1924-1940). Η ειδησιογραφία της συγκεκριμένης εφημερίδας φωτίζει τα κοινωνικοπολιτικά δρώμενα του Μεσοπολέμου. Η έλλειψη όμως της σειράς των φύλλων της εφημερίδας Η Βέρροια των Στέφανου Βαφειδή και Νικόλαου Ζωγράφου μας στερεί από τη φωνή της συντηρητικής παράταξης, τους Λαϊκούς. Από την Βέρροια, η οποία κυκλοφορεί έως το 1935 σύμφωνα με τη σχολιογραφία του Αστέρος, σώζεται στη Δ.Β.Β ένα φύλλο, το πρώτο (2 Αυγ.1925) το οποίο ανευρέθη με υπόδειξη του κ. Χιονίδη σε παλαιοβιβλιοπωλείο της Θεσσαλονίκης. Έχουν σωθεί άραγε, φύλλα της Βέρροιας στα οικογενειακά αρχεία των ιδρυτών; Άγνωστο. Και αν έχουν σωθεί και βρεθούν κάποια στιγμή, σε ποιο βαθμό θα διαφοροποιήσουν την πληροφόρηση για την κοινωνικοπολιτική ζωή της πόλης;

Αξίζει να σημειωθεί πως το γραφείο Τύπου της Κυβέρνησης Βενιζέλου, συναισθανόμενο τη σημασία του Τοπικού και Επαρχιακού τύπου για την προβολή του κυβερνητικού έργου, είχε συντάξει το 1930 κατάλογο των επαρχιακών εφημερίδων και περιοδικών.

Η οικογένεια Σμυρλή αναπτύσσει κατά την

περίοδο του Μεσοπολέμου, αξιόλογη εκδοτική δραστηριότητα. Εκδίδει δύο εφημερίδες, Ο Ελεύθερος Λόγος (1928-1935), η Μακεδονική Ηχώ (1935-1941). Από τις δύο εφημερίδες έχουν σωθεί ελάχιστα φύλλα σε ιδιωτικά αρχεία. Προσωπικά έχω συμβουλευθεί ένα φύλλο για κάθε τίτλο. Αξιοσημείωτο είναι, πως η Μακεδονική Ηχώ του Λώλη Σμυρλή, είναι η μοναδική εφημερίδα που κυκλοφορεί κάποια φύλλα της στην Κατοχή, μετά την κατάληψη της πόλης από τους Γερμανούς¹.

Τίτλοι εφημερίδων του Μεσοπολέμου για τις οποίες οι πληροφορίες είναι ελάχιστες, είναι οι εφημερίδες, που προέρχονται από τις απόπειρες του βουλευτή Γιάγκου Παπαδάκη να αποκτήσει δικές του εφημερίδες. Μιλώ για τη Φωνή της

Βερροίας και Εμπρός. Σκοτάδι υπάρχει και για την εφημερίδα Νέα Ζωή του Μιχαηλίδη εκτός από μια αναφορά του Νίκου Αδαλόγου². Η εκδοτική περιπέτεια των εφημερίδων της Βέροιας κατά τη δεκαετία 1940-50, εξαιτίας των δραματικών γεγονότων που συνέβησαν

παρασιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Δεν υπάρχουν καθόλου πληροφορίες για την εφημερίδα Εθνικός Κήρυξ του Κ. Καρακωστή, προέδρου του Δικηγορικού Συλλόγου κατά την ίδια περίοδο. Από την εφημερίδα του Γρηγόρη Κούτερη Ελεύθερος Λόγος έχουν σωθεί τρία φύλλα στη Βιβλιοθήκη της

Βουλής. Για όλες τις εφημερίδες που αναφέρονται και θα αναφερθούν στη συνέχεια, πρέπει να σημειωθεί πως δεν είναι γνωστός ούτε ο αριθμός των φύλλων που εκδόθηκαν συνολικά, ούτε η ακριβής διάρκεια της παρουσίας τους. Σημαντικό μέρος της εκδοτικής δραστηριότητας κατέχει και ο παράνομος τύπος της εποχής³. Έχω την εντύπωση πως μια επισταμένη έρευνα και αναζήτηση ίσως μπορέσει να φέρει αποτελέσματα.

Κατά τη χρονική περίοδο 1950-1974 εμφανίζονται πολλές εκδοτικές πρωτοβουλίες. Ουσιαστικά η εκδοτική άνοιξη της περιόδου 1950-60 αντανάκλα την πολυδιάσπαση των πολιτικών σχηματισμών, ιδιαίτερος των κεντρών κομμάτων. Δεν υπάρχουν πολλές πληροφορίες και παρατηρείται μεγάλη έλλειψη φύλλων από την εφημερίδα ΝΙΚΗ του Δημητρίου Χατζηδημητρίου, βουλευτή της ΕΡΕ (1959-). Παρόμοια κατάσταση ισχύει και για τους τίτλους Μεταρρυθμιστές του Βασίλειου Κουτσανά (1957-1967), Εξόρμησις του Φάνη Τριανταφυλλίδη και ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ του Πυθαγόρα Ιερόπουλου.

Ό,τι βρίσκεται στη διάθεση των ερευνητών περιέχεται στη συλλογή του Μιχάλη Αδαμίδα.

Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει η έκδοση της εφημερίδας ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του Ι. Λαζαρίδη, η οποία υποστηρίζει τους βουλευτές που αποχώρησαν από την κυβέρνηση της Ενώσεως Κέντρου και οδήγησαν στην απομάκρυνση του Γεωργίου Παπανδρέου από την Κυβέρνηση. Δέον να σημειωθεί, πως η έκδοση της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ αποτελεί την πρώτη προσπάθεια για την ύπαρξη ημερήσιας εφημερίδας στην πόλη (1966).

Το βιβλίο του Νίκου Αδαλόγου, Το έντυπο στην Ημαθία (1974) αποτελεί πολύτιμη πηγή. Ο Αδαλόγλου στα Α' Βικέλια είχε προχωρήσει σε έκθεση των εφημερίδων της πόλης. Πιθανόν κατά τη διάρκεια της έκθεσης να είχαν παρουσιαστεί φύλλα των εφημερίδων που δεν ανευρίσκονται σήμερα.

Στη σύντομη αυτή παρουσίαση προσπαθήσα να αναφέρω τις σημαντικότερες ελλείψεις στην ιστορία των εφημερίδων της Βέροιας. Η συμπλήρωση των κενών, η ανακάλυψη νέων πηγών πληροφόρησης και μελέτης θα βοηθήσει στην ακριβέστερη καταγραφή της συλλογικής μνήμης. Θα φωτίσει τα κίνητρα και τις πρωτοβουλίες των μελών της τοπικής κοινωνίας, που ανέλαβαν την ευθύνη να καθοδηγήσουν τους συμπολίτες προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση. Η μελέτη του τοπικού Τύπου, λοιπόν, αναδεικνύεται, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, σημαντική παράμετρος στην αποτύπωση των νοοτροπιών και την ανασύσταση του παρελθόντος.

1. Στράτος Ν. Δορδανάς, Έλληνες εναντίον Ελλήνων, επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006, σ.

137

2. Νίκος Αδαλόγλου, Το έντυπο στην Ημαθία, Βέροια, 1974

3. Κανδυλάκης Μανώλης, Ο Μυστικός Τύπος της Εθνικής Αντιστάσεως στη Βόρεια Ελλάδα, University studio Press, Θεσσαλονίκη 2006

Ο ΜΟΝΑΧΟΣ ΓΕΡΟ – ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ (ΚΑΛΛΙΠΕΤΡΙΤΗΣ) Ευεργέτης του Ιερού Μοναστηριού της Καλλιπέτρας

**Του Παύλου Πυρινού
Εκπαιδευτικού - Μέλους Ε.Μ.Ι.Π.Η.**

Ταχτοποιώντας και καταγράφοντας τους κώδικες του ιερού προσκυνηματικού Ναού Αγίου Αντωνίου, με εντολή και ευλογία του Σεβασμιωτάτου κ. Παντελεήμονος, ως μέλος του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ναού, βρήκα εντός ενός απολογισμού (παλιού) έναν κώδικα', που αφορούσε το Ιερό Μοναστήριον της Υπεραγίας Θεοτόκου (Δοβράς - Καλής Παναγιάς), που για χρόνια ήταν χαμένος².

Η έκπληξη και η χαρά μου μεγάλωσε, όταν διαπίστωσα ότι περιέχει πολλές και αξιόλογες πληροφορίες για τα μοναστήρια Δοβράς, Καλλιπέτρας, Μουτζιάλης και Προφήτη Ηλία.

Επειδή καταβάλλεται από τον γράφοντα προσπάθεια ανάδειξης των ξεχασμένων δωρητών - ευεργετών των σχολείων, των εκκλησιών και των μοναστηριών της Βέροιας, σήμερα παρουσιάζω έναν ακόμη ευεργέτη του μοναστηριού της Καλλιπέτρας, τον Γερό-Νικόδημο τον Καλλιπετρίτη.

Το πρακτικό της διαθήκης - δωρεάς του Γερό - Νικόδημου, μοναχού, περιέχεται στην 161 σελίδα του ανωτέρω κώδικα (στο παρόν σημείωμα δημοσιεύεται μονοτονικά).

Παρατηρήσεις - Συμπεράσματα

1. Από τη διαθήκη, φαίνεται ότι μεταξύ των μοναχών της Καλλιπέτρας καλλιεργήθηκε ιδιαίτερα η έννοια της έμπρακτης αγάπης προς το μοναστήρι και τον συνάνθρωπο. Για το λόγο αυτό συναντούμε, κατά καιρούς, στο μοναστήρι της Καλλιπέτρας αρκετούς δωρητές και ευεργέτες. Ένας από αυτούς είναι και ο Γερό - Νικόδημος που άφησε την κινητή και ακίνητη περιουσία του στο μοναστήρι.

2. Το μόνο που γνωρίζουμε, σήμερα, για τον Γερό - Νικόδημο, είναι ότι είχε στη Βέροια κάποιον ανιψιό με το όνομα Τριαντάφυλλος

και τρεις ανιψιές.

3. Εκτελεστές της διαθήκης του άφησε τους συναδέλφους του στη μονή. Η ενέργεια αυτή φανερώνει τον σύνδεσμο αγάπης και συνεργασίας των μοναχών.

4. Τη διαθήκη υπογράφουν: Ο Μητροπολίτης Βεροίας Θεόκλητος, οι πρόκριτοι Κωνσταντίνος Μιχαήλ, Αναστάσιος Μ. και Μερκούριος Πρωτοψάλτου. Ακόμη υπογράφει τη διαθήκη και «ο της αυτής Ιεράς Μονής επίτροπος Μερκούριος Ιωάννου».

Το σημείωμά μου αυτό στοχεύει στο να αναδειχθούν όσο δυνατόν περισσότεροι δωρητές - ευεργέτες της Βέροιας, της τοπικής της εκκλησίας, των σχολείων και των μοναστηριών της.

1. Ο κώδικας φέρει τον τίτλο (6.3), 1842: Απριλίου 23: / Κώδιξ του Ιερού Μοναστηριού της Υπεραγίας Θεοτόκου επονομαζομένης / Δοβράς, εν ω καταγράφονται πάντες οι λογαριασμοί αυτού, και ιερά/ κειμήλια και σκεύη και κτήματα και ότι άλλο ιδιόκτητον αυτού / προς ιδίαν ασφάλειαν αυτού τη επιταγή του Πανιε/ ρωτάτου Δεσπότη αγίου Βεροίας κυρίου/ κυρίου Διονυσίου Λερίου.

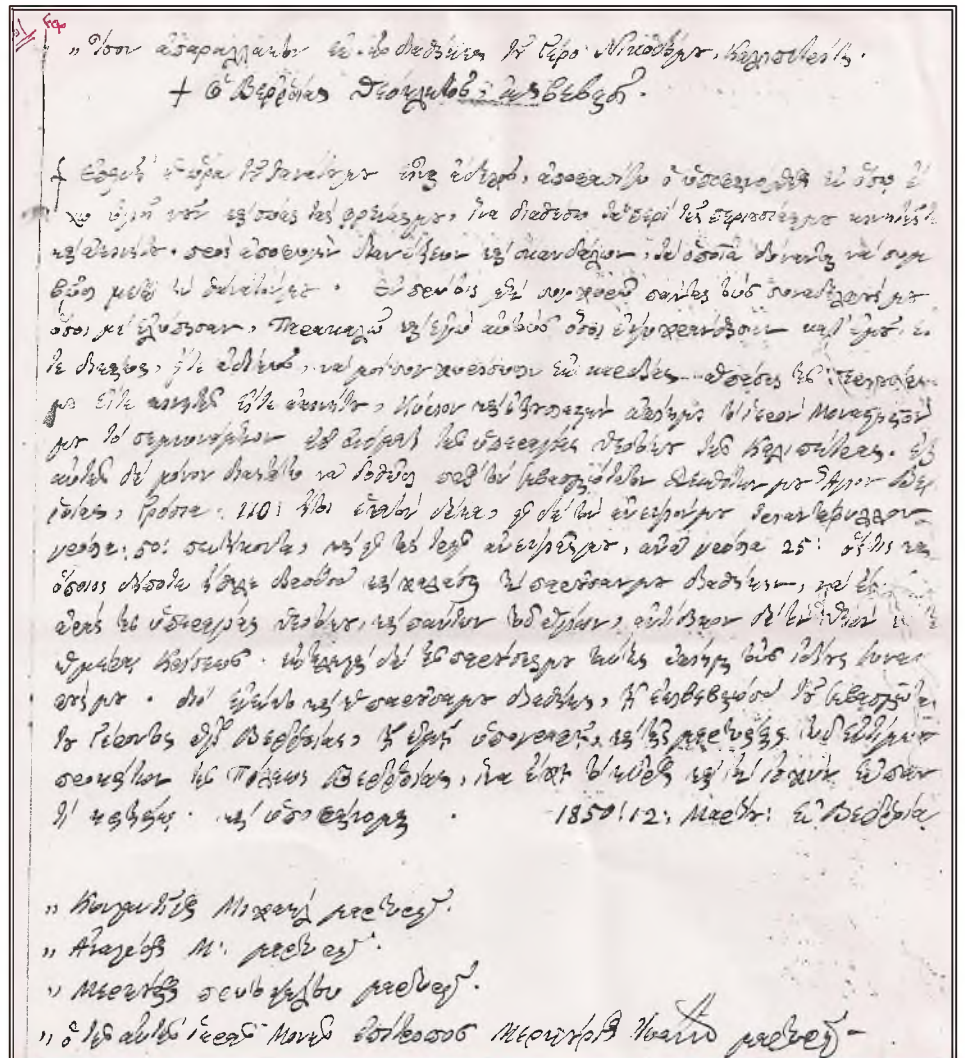
2. Βλ. Δημ. Παπάη, Η Ιερά Μονή Παναγίας Κοκομητριώτισσας. Η επονομαζομένη Δοβρά, Βέροια, 1999, σ.50, σημ.11 και Γ.Χ. Χιονίδη, Σύντομη Ιστορία του Χριστιανισμού στην περιοχή Βεροίας, Βέροια, 1961, σ.58.

Ίσον απaráλλακτον εκ της διαθήκης του Γερό- Νικόδημου, Καλλιπετρίτη.

+ Ο Βεροιάς Θεόκλητος επιβεβαιού

Επειδή η ώρα του θανάτου μου είναι άδηλος, αποφασίζω ο υποφαινόμενος εν όσω έ/ χω υγιή νουν και σώας τας φρένας μου, ίνα διαθέσω τα περί της περιουσίας μου κινητής τε/ και ακινήτου, προς αποφυγήν διενέξεων και σκανδάλων, τα οποία δύναται να συμβύσι μετά τον θάνατον μου. Εν πρώτοις μεν συγχωρώ πάντας τους συναδέλφους μου/ όσοι με ελύπησαν, παρακαλώ και εγώ αυτούς όσοι εψυχράνθησαν κατ' εμού, εί/ τε δικαίως, είτε αδικώς να μοι συγχωρήσωσιν εκ καρδιάς, απάσης της περιουσίας/ μου είτε κινητής, είτε ακινήτου, κύριον εξουσιαστήν αφήμι το ιερόν Μοναστήριον/ μου το σεμνηνόμενον επ' ονόματι της υπεραγίας Θεοτόκου της καλλιπέτρας. Εξ/ αυτής δε μόνον διατάσω να δοθώσι προς τον Σεβασμιώτατον Δεσπότην μου Άγιον Βε/ ροιάς Γρόσια 110 ήτοι εκατόν δέκα, εις δε τον ανεψιόν μου Τριαντάφυλλον/ γρόσια :50: πενήντα, και εις τας τρεις ανηψιάς μου, ανά γρόσια 25: Όστις και / όποιος δήποτε διαβείδει και χαλάσει την παρούσαν μου διαθήκην, να έχη τας/ άρας της υπεραγίας Θεοτόκου, και πάντων των αγίων, αντίδικον δε τον Θεόν εν/ ημέρα κρίσεως. Εκτελεστάς δε της παρούσης τάττης αφήμι τους ιδίους συναδέλ/ φους μου. διο εγένετο η παρούσα μου διαθήκη τη επιβεβαιώσει του Σεβασμιωτάτου/ Γέροντος αγίου Βεροίας, τη / εμή υπογραφή, και της μαρτυρίας των εντίμων/ προκρίτων της πόλεως Βεροίας, ίνα έχη το κύρος και την ισχύ εν παντί κριτηρίω και υποφαινομαι 1850: 12 Μαρτίου: Εν Βεροία.

Κωνσταντίνος Μιχαήλ μαρτυρώ
Αναστάσιος Μ: μαρτυρώ
Μερκούριος Πρωτοψάλτου μαρτυρώ
Ο της αυτής Ιεράς Μονής επίτροπος
Μερκούριος Ιωάννου μαρτυρώ

Η σελίδα του κώδικα της Δοβρά όπου περιλαμβάνεται το "Ίσον απaráλλακτον εκ της διαθήκης του Γερό Νικόδημου, Καλλιπετρίτου"

ΕΘΙΜΑ

ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

ΣΤΑ ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ ΠΙΕΡΙΑ

Του Γιάννη Τσιαμήτρου
Εκπαιδευτικού - Χοροδιδασκάλου

Τα έθιμα δεν διαφέρουν πολύ από χωριό σε χωριό στον Δήμο Μακεδονίδος, είναι σχεδόν τα ίδια, καθώς η περιοχή αποτελεί μια ενιαία πολιτισμική ενότητα. Εκείνο που έχουμε να επισημάνουμε είναι, ότι στο Δάσκιο παρατηρούμε να έχουν διασωθεί περισσότερα έθιμα, όπως π.χ. οι Λαζαρίνες, τις οποίες οι κάτοικοι του χωριού τις αναβιώνουν, καθώς επίσης και τα Λαγκατζάρια. Θα παραθέσουμε παρακάτω τα ήθη και τα έθιμα στον κύκλο του χρόνου ξεκινώντας από τον χειμώνα και το Δωδεκαήμερο.

Το στόμα του λύκου (έθιμο από το Δάσκιο)

Στις 10 του Παχιστή (Δεκέμβρη) την Παραμονή του Αη Μηνά οι τσοπάνοι άναβαν φωτιά στο μαντρί για να τους φυλάει ο Άγιος από την λυκνιά (λύκους). Η νοικοκυρά θα "ράψει το στόμα του λύκου", δηλαδή θα ράψει ένα μπάλωμα με λίγη στάχτη χωρίς να το βλέπει και με τα χέρια της πίσω. Μια γυναίκα θα τη ρωτήσει τρεις φορές:

-Τι ράβεις αυτού;

-Ράβου του λύκου το στόμα, πέτρες και ξύλα να τρώει κι ανάκαρα (δύναμη) να μην έχει ,απαντάει και το ρίχνει ψηλά στο σπίτι.

Χριστούγεννα

Μεγάλη ήταν η προετοιμασία για τις γιορτές των Χριστουγέννων στα Πιέρια. Στο Δάσκιο «τ'Αϊ κολεντρ» έφτιαχναν κλούρες και τις έστελναν στον τσιόμπανο με ένα σακούλι άλας για να τις δώσει στα σφαχτά να μην αρρωστήσουν, αφού πρώτα τις διάβαζε ο παπάς στην εκκλησιά. Το ίδιο βράδυ κόβανε και τρώγανε το χριστόψωμο. Όποιος έβρισκε τον "παρά", που είχαν κρυμμένο κάτω από τον σταυρό της κουλούρας, ήταν ο πιο τυχερός του σπιτιού.

Κάθε οικογένεια είχε έτοιμο το γουρούνι για τις γιορτές. Ήταν ταϊσμένο καλά για αυτόν το σκοπό.

Την παραμονή των Χριστουγέννων, στα Κόλιντα, ο νοικοκύρης θα έχει στο τζάκι φωτιά με μεγάλες «κ'φάλες» (χοντρά ξύλα) για να «ζεσταθεί ο Χριστός» και να τους βρει καλούς νοικοκυραίους. Στο Δάσκιο την νύχτα των Χριστουγέννων που πήγαιναν στη εκκλησιά, βάζανε μια γυναίκα ή ένα κορίτσι να τραβήξει μπροστά, «για να γεννηθούν τα αρνιά και τα κατσίκια θηλ'κά». Όταν ξημέρωνε ο πρώτος από την οικογένεια που έβγαине έξω έπαιρνε μια πέτρα και "ξέχωνε" (ανακάτευε) το τζάκι και έλεγε την ευχή: *Καλώς μας ήλθε ο ακόλιντας, μας βρήκε με υγεία, χαρά, με παιδιά, εγγόνια, καλή χρονιά, σαν την στάχτη τα αυγά, σαν το χώμα τα πουλιά* (δηλαδή να κάνουμε κότες και χωράφι).

Κόβανε τα γουρούνια ομαδικά κατά δύο-τρεις

συγγενικές οικογένειες και εκείνη την ημέρα δεν τρώγανε κρέας. Το έθιμο του σφάξιμου του γουρουνιού θα το περιγράψουμε στο κεφάλαιο «Παραδοσιακά εδέσματα». Το μόνο φαγητό που τρώγανε ήταν το σταρόζουμο. Τα παιδιά γίνονταν κολιντούδια, έλεγαν δηλαδή τα κάλαντα, είχαν αρχηγό και κτυπώντας τα ματσούκια ξεκινούσαν τραγουδώντας «*Κόλιντα μπάμπω, κόλιντα, κι'έμένα κλούρα*».

Μπαίνοντας στο σπίτι η μπάμπω του σπιτιού έδινε λίγο άλας στον αρχηγό κι εκείνος «φώλιαζε τα αυγά» ρίχνοντας το άλας στην φωτιά που «πρατσαλνούσε» (έκαιγε). Την ίδια ώρα τα άλλα τα παιδιά ανακατεύοντας την φωτιά με τα ματσούκια λέγανε ρυθμικά «*Καλισπέρεις στού Χριστό, που μας ήφιρι τα γουρούνια, τ'αρνιά, τα κατσίκια κι τα μ'σκάρια*». Σε κάθε σπίτι που πήγαιναν τραγουδούσαν το: «*Χριστούγεννα-Πρωτούγεννα πρώτη γιορτή του χρόνου για βγέστε δέστε, μάθετε πως ο Χριστός γεννιέται κι ανατρέφεται με μέλι και με γάλα. Το μέλι τράνε οι άρχοντες το γάλα οι αφεντάδες και το μελισσοβότανο να λούζονται κυράδες, κυρά καλή κυρά χρυσή κυράμ ευτυχισμένη, κυρά με τόνα γιόκα σου με τον πρωτότοκό σου για λούστονε για χτένιστον για στείλτον στο σχολείο να τονε δέριε ο δάσκαλος με δυο κλωνάρια μόσχο, και να τον πούν καλά παιδιά έλα για να χαρούμε και τις μεγάλες εορτές τα κάλαντα να πούμε*».

Ύστερα χτυπώντας όλα μαζί τα «ματσούκια στο πάτωμα λέγανε ρυθμικά: «*Χριστός γεννιέται, Χαρά στον κόσμο Χαρά στον κόσμο Κόλιντα μπάμπω*». Ύστερα τους έδιναν κλούρες, κουκόσες (καρύδια), αμύγδαλα, κάστανα και χρήματα.

Την ημέρα των Χριστουγέννων το πρώτο φαγητό που έπρεπε να γίνει ήταν το Πισορτί. Αυτό γίνονταν από τα εντόσθια και μέρος από την κοιλιά του γουρουνιού. Όλο το χωριό επισκέπτονταν αυτούς που γιόρταζαν, έκαμαν τα Βίζιτα, έτσι έλεγαν την επίσκεψη, κατά παρέες και με γκαίντες (υπήρχαν πολλές γκαίντες τότε). Το κέρασμα ήταν μόνο ένα ποτήρι ρακί. Αυτό γίνονταν μέχρι τις 3 η ώρα. Αυτός που γιόρταζε μετά καλούσε με ένα παιδί τον νουνό του, γεμάτιζε όλη η οικογένεια και το απόγευμα πήγαιναν στο μεσοχώρι όπου στήνονταν χορός. Πρώτα οι ηλικιωμένοι με τραγούδια (με το στόμα και με γκαίντα) και μετά οι νεώτεροι πιάνονταν στο χορό σε πολλούς γρόσι. Μέσα οι άντρες έξω οι γυναίκες. Δεν έλειπαν και τα μαλώματα σε αυτούς τους χορούς γιατί αρκετοί έβγαζαν τα "απωθημένα" τους εκείνη την ώρα.

Πρωτοχρονιά

Την παραμονή της Πρωτοχρονιάς έφτιαχναν κρεατόπιτα (πίτα με ρύζι και κρέας). Στην πίτα έβαζαν ένα νόμισμα, ένα κομμάτι από σανό και ένα φύλλο από πουρνάρι. Η νοικοκυρά την παραμονή του βράδυ θα φτιάξει την βασιλόπιτα στην οποία βάζει ένα ασημικό γρόσι, ένα μικρό σάλουμα (άχυρο σταριού ή βρύζας) για τα τρανά ζώα και ένα φύλλο από πουρνάρι για τα γιδοπρόβατα. Στη ώρα του δείπνου στρώνεται ο σουφράς, κάθονται

όλοι γύρω από αυτόν, ο αφέντης γυρίζει το ταψί τρεις φορές λέγοντας διάφορες ευχές, κόβει την πίτα σε όσα κομμάτια είναι η φαμίλια και τα μοιράζει. Όποιος βρει το γρόσι, το πρωί θα το ρίξει στο δίσκο στον Αη Βασίλη, όταν θα έρθουν τα Ρουγκατζάρια και θα ήταν ο νοικοκύρης, όποιος θα εύρισκε το σανό θα γίνονταν ζευγαράς (γεωργός) και όποιος θα εύρισκε το φύλλο από το πουρνάρι θα γίνονταν κεχαγιάς (άρχοντας με πολλά ζωντανά). Αυτά γίνονταν το βράδυ της παραμονής και μετά έβγαιναν έξω και έπαιζαν χαρτιά για το καλό του χρόνου.

Επίσης, την Πρωτοχρονιά παίζουν ένα παιχνίδι ως εξής: Η νοικοκυρά θα πάρει από τα παχιά ή το αμπάρι σπυριά σιταριού, θα σκουπίσει λίγο μέρος από την φωτιά στο τζάκι, θα τα βάλει ένα ένα και θα τα ονοματίσει. Το πρώτο είναι της χρονιάς. Το σπυρί θα φουσκώσει από την ζέστη και μετά θα πηδήσει. Αν πηδήσει προς την φωτιά η χρονιά θα πάει καλά, αν πίσω από την φωτιά η χρονιά δεν θα πάει καλά. Αν πάει ανατολικά θα έχει ξέρα, αν πάει δυτικά θα έχει πολλή βροχή. Μετά το σπυρί της χρονιάς έχουμε τον νοικοκύρη, των άλλων μελών της φαμελιάς και μετά έρχεται η σειρά για τα ζωντανά. Έτσι περνούν οι ώρες με γέλια, χαρές και σχόλια ανάλογα με το πηδήμα κάθε σπυριού.

Το πρωί ο παπάς κτυπούσε την καμπάνα απαγορεύοντας το χαρτοπαίγνιο.

Μετά την εκκλησία μαζεύονται στο μεσοχώρι τα Ρουγκατζάρια, που είναι νέοι άντρες ντυμένοι με τις φουστάνες, μερικοί με προσωπίδες, άλλοι με κάπες ,στολισμένοι με ασημικά, κρατώντας ξύλινα σπαθιά, και κουδούνια. Ο αρχηγός τους λέγονταν Καπετάνιος. Πρώτα πήγαινε ο επίτροπος με το δίσκο του Αη Βασίλη, μετά ο Γκαϊντατζής, ο καπετάνιος και κατόπιν οι φουστανελάδες. Την παρέα συμπληρώνουν οι χοσμικιαραίοι (υπηρετές) μεταμφιεσμένοι (γύφτος, αράπης, νύφη, γαμπρός, μπάμπω, παππούς κλπ.)

Όταν κανένας πείραζε την νύφη του θιάσου (της παρέας), τον έπιανε ο ψυχογιός (πρωτοπαλικαρο του καπετάνιου) τον πήγαινε στον Καπετάνιο και εκείνος τον τιμωρούσε με πρόστιμο. Αν αντιδρούσε να πληρώσει τον πήγαινε στον αράπη να του κόψει το κεφάλι. Τότε έμπαινε η μπάμπω κι ο παππούς κλαίοντας, όμως ο αράπης, χωρίς να ακούσει κανένα τον σκότωνε. Με την επέμβαση ύστερα του γιατρού, ο σκοτωμένος ζωντάνευε και η αναπαράσταση τελείωνε με ζωηρά και χαρούμενα πηδήματα του αναστημένου (νεκρανάσταση-Διονυσιακό κατάλοιπο).

Πρώτα πήγαιναν στον Παπά το σπίτι, εκεί έλεγαν του Παπά το τραγούδι: «*Μεσ τα μαρμαρόφυλλα και τα μαργαριτάρια, εκεί κοιμάται αφέντης μας με το σταυρό στο χέρι*». Η παπαδιά τους κερνάει ρακί και διάφορα άλλα για μεζέ και δίνει στον επίτροπο και τον Αη Βασίλη το γρόσι της βασιλόπιτας. Μετά πήγαιναν στον μουχτάρη (Πρόεδρο) και στα σπίτια όπου γιόρταζαν οι Βασιληδες. Αργότερα στήνονταν τρανός χορός στο μεσοχώρι όπου μαζεύονταν όλο το χωριό για σεργιάνι. Η αμοιβή για τα Λαγκατζάρια ήταν χρήματα (ελάχιστα), καρύδια, παστό κλπ. Τα Ρουγκατζάρια ότι μάζευαν

ΕΘΙΜΑ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ ΣΤΑ ΗΜΑΘΙΩΤΙΚΑ ΠΙΕΡΙΑ

(γέννημα) το πουλούσαν για να το δώσουν στην εκκλησία για να πληρώσουν τον παπά και τον δάσκαλο και τους φτωχούς.

Το τραγούδι που έλεγαν στα Ριζώματα είχε ως εξής:

“Αγιός Βασίλης έρχιτι Γινάρης Ξημερώνει, Βασίλιμ πούθεν έρχισι και πούθεν κατεβαίνεις, ιγώ απ τα ξένα έρχομι και στα δικά μου πάω, αν έρχισι απ την ξενητειά πες μας κανα τραγούδι, ιγώ τραγοúδια μάθνισκα τραγοúδια να σας λέω, στην πατερίτσα ακουμπισα να πάω την άλφα βήτα κι η πατερίτσα ήταν χλωρή κι απόληκε κλωνάρια, κλωνάρια χρυσοκλώναρα κι ανάργυρα τα φύλλα. Φραγκίτσα εδώ Φραγκίτσα εκεί Φραγκίτσα πάει στη βρύση μι του γιουρντάνι στου λιμό το σύρμα στου κιφάλι και με τα ασημοζούναρα χαμπλά χαμπλά ζωμένη”

Το ίδιο περίπου έλεγαν και στο Δάσκιο αλλά με άλλο ήχο και με διαφοροποίηση στο τέλος:

«Κάτω στις ριζίτσες, πάνω στις καρφίτσες, που κατεβαίνουν οι πέρδικες και πλένουν και λευκαίνουν, παίρνουν νερό στο στόμα τους και χιόνι στα φτερά τους και ραίνουν τον αφέντη μας και ραίνουν την κυρά μας. Σαν έχεις γρόσια δος'μας τα, τα φλουριά μην τα λυπάσαι, σαν έχεις και μονόγροσα, κέρνα τον Αϊ Βασίλη»

Αν το σπίτι δεν είχε Βασίλη δεν έμπαιναν μέσα, μα τραγουδούσαν και χόρευαν έξω τον «Ρουγκατσιάρικο χορό»

Στο Δάσκιο επίσης, στον Παπά στον Μουχτάρη (Πρόεδρο) και στους βασιλιάδες τραγουδούσαν: «Ήρθαμε στον αφέντη μας τον πρωτοτιμημένο. Πρώτα τον τίμησ' ο Θεός, κατόπιν ο κόσμος όλος. Τον τίμησε κι ο βασιλιάς, να πάει να λογαριάσει. Σαν πάησαν και λογάρισαν τρεις μέρες και τρεις

νύχτες. Λογάριασε, λογάριασε τον λείπουν τρεις χιλιάδες και την καλή του φώναζε και την καλή του λέει: -Καλή μου πούνε τ'άσπρα μας κι αι πούνε τα φλουριά μας; -Τώρα τριγυρ' τον Αϊ Βασίλ τώρα τριγυρ' στα Φώτα πολλοί φίλοι μας ήρθανε και τα χαρτζιανεψάμε».

Στους τσελιγκάδες έλεγαν άλλα:

«Εδώ σε τούτη την αυλή τη μαρμαροστρωμένη, εδώ έχουν χίλια πρόβατα και δυό χιλιάδες γίδια, το τίνος ειν τα πρόβατα το τίνος ειν τα γίδια; Το τίνος είναι το μαντρί με το χρυσό πλεγμένο, με το χρυσό με το φλουρί με το μαργαριτάρι; -Τ'Αφέντη μας τα πρόβατα, τ'αφέντη μας τα γίδια, τ'Αφέντη μας και το μαντρί με το μαργαριτάρι -Το τίνος ειν ο τσιόμπανος ο καγκελοφρυδάτος, που παν' στην πέτρα κάθεται και παίζει την φλογέρα, κι η πέτρ'από το φόβος της κι από την αντροπή της, έβγαλε γάργαρο νερό και δροσερό χορτάρι που των τα λάϊα πρόβατα και τα παχιά κριάρι».

Πρέπει να σημειώσουμε ότι σε κάθε γιορτή και

κάθε Κυριακή το απόγευμα στήνονταν χορός στο μεσοχώρι (χοροστάσι).

Φώτα

Την ημέρα των Φώτων στα Ριζώματα ο κόσμος πήγαινε νωρίς στην εκκλησία με τα μπαγκράτσια (μικρά χάλκινα δοχεία) με ένα μήλο μέσα και βασιλικό. Αυτό γίνονταν γιατί δεν υπάρχει στο χωριό κανένα ποτάμι ή ρέμα. Μετά τον εκκλησιασμό έξω στην αυλή γίνονταν ο αγιασμός των υδάτων στα μπαγκράτσια που ήταν όλα συγκεντρωμένα. Γινότανε επίσης δημοπρασία της εικόνας της Βάπτισης του Χριστού και όποιος έπαιρνε την Βάπτιση την πλήρωνε με ένα σημαντικό ποσό. Όλες οι εικόνες της Εκκλησίας έβγαιναν έξω και όλο το χωριό περνούσε από την “Βάπτιση” και τις εικόνες και χαιρετούσε. Μετά στήνονταν χορός έξω από την Εκκλησία. Το Βασικό τραγούδι ήταν:

Λαγκατζάρια στα Ριζώματα
(Δεκαετία του 1950)

“Σήμερα ειν τα Φώτα κι Φωτισμός, σήμερα κυρά μας η Παναγιά απ τον ουρανό συγκατέβηνη με τα θυματήρια στα δάκτυλα κι μι του ευαγγέλιο στην αγκαλιά, κι τον Αγιο Γιάννη παρακαλεί, δώνησι Αγιο Γιάννη κι Αη Πρόδρομο να βαφτίσεις τονον Θιόμ πιδί, δύνομαι και σώνω κι προθυμώ σπάργανα οικονόμου κिरια να βρω, να βαφτίσω το Θιόμ πιδί”.

Μετά τα παλικάρια (οι νιόγαμπροι της χρονιάς) έπαιρναν τις εικόνες με φλάμπουρα που τα λέγανε «κυργιαλέσα» (ήταν μεγάλα κοντάρια που στην κορυφή τους είχαν σταυρό με βασιλικό και χρωματιστό μαντήλι). Τάζανε επίσης γίδια και πρόβατα στη εκκλησιά. Μετά γυρνούσαν τρεις φορές τη εκκλησία και φώναζαν “Κύργια λήσον, Κύργια λήσον”, ενώ ταυτόχρονα κτυπούσαν οι καμπάνες. Το απόγευμα οι γυναίκες με τα μπαγκράτσια αγίαζαν τα αμπέλια και στήνονταν χορός σε ένα ειδικό ανοιχτό χώρο (όχι στο μεσοχώρι).

Στο Δάσκιο πήγαιναν στις βρύσες και στα εξωκλήσια του χωριού, διαγράφοντας έναν νοητό κύκλο γύρω από το χωριό για να το προστατεύει από τις αρρώστιες. Για να' ναι σίγουροι γι' αυτό κάρφωναν τρεις ξύλινους σταυρούς σε τρία δέντρα γύρω από το χωριό και σε άλλα πέντε-έξι δέντρα βάζανε σκάρφη στις τρύπες τους, που τις ανοίγανε με μεγάλες αρίδες (τρυπάνια). Η σκάρφη (ποώδες πολυετές φυτό με φαρμακευτικές ιδιότητες) που στη επιστημονική γλώσσα λέγεται «ελλέβορος ο μέλας», χρησιμοποιούνταν και στη αρχαιότητα για μαγανείες και γιατροσόφια. Για αυτό ο λαός εξακολουθεί να πιστεύει πως έχει προστατευτικές ιδιότητες.

Την «βάπτιση» στο Δάσκιο την έκαναν σ' ένα ρέμα με νερό έξω από το χωριό κι όταν ο παπάς έψαλλε το «Έν Ίορδάνη» όλοι οι γαμπροί χαμήλωναν τα φλάμπουρα και βουτούσαν τους σταυρούς μέσα στο αγιασμένο νερό, ενώ οι γυναίκες έσκυβαν και έπαιρναν μια χούφτα άμμο και τον έδεναν μέσα σε μαντήλια για να τον βάλουν στις φωλιές, που γεννούσαν οι κότες «για να κάνουν πολλά αυγά». Το απόγευμα οι γυναίκες με τα μπαγκράτσια αγίαζαν τα αμπέλια και στήνονταν χορός σε ένα ειδικό ανοιχτό χώρο (όχι στο μεσοχώρι). Αγίαζαν ακόμα μια χούφτα με στάρι στο μαντήλι για να τα δώσουν στα ζώα να μην αρρωστήσουν. Είχαν, επίσης, και μπραγκάτσια με νερό, μήλα, καρύδια κυδώνια και διάφορους καρπούς για αγιασμα. Μερικοί πήγαιναν για λογαριασμό της εκκλησίας και ψημένες κότες περασμένες στη «σούγλα» που στο τέλος τις βγάζανε στη δημοπρασία κι εκείνοι που τις έπαιρναν

έστηναν χορό και χόρευαν με αυτές στο χέρι τραγουδώντας το « Σήμερα ειν τα Φώτα...»

Στην συνέχεια τραγουδούσαν: *«όσα άστρα ειν στον ουρανό και φύλλα από τα δέντρα, τόσοι κλέφτις μαζώχτηκαν κλέφτις κι χαραμίδες, για να πατήσ'ν τις νιοκλησιές κι τ'άγιου του βαγγέλιου, κι τ'άγιου βήμα ράγισε 'πο μεσ' την άγια πέτρα».*

Αν κανένας αργούσε και πήγαινε τελευταίος στη εκκλησιά οι άλλοι που τον βλέπανε λέγανε μεταξύ τους:

«Ελάτε να βάλουμε από πέντε δέκα οκάδες κρασί να τον κολυμπήσουμε στ'αυλάκι κι να τον κάνουμε Φώτ(η)».

Εκείνος, σαν έβλεπε ότι είχαν κακό σκοπό έταζε περισσότερο κρασί κι ύστερα γλεντούσαν με κρασί και σουγλιμάδες όλη μέρα. Με τον αγιασμό, που έπαιρναν από την εκκλησιά, ράντιζαν τα σπαρτά, τα μαντριά, τα δέντρα τα μελισσια και όλο το βίος.

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΝΘΥΜΗΣΕΙΣ ΣΕ ΠΑΛΑΙΤΥΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ της Μονής Προφήτη Ηλία, στην Αγία Βαρβάρα Βέροιας

**Του Αρχιμ. Τιμοθέου Χαλκιά
Ηγουμ. Ι.Μ. Προφήτη Ηλία**

Τα δώδεκα μηναία της παλαιάτης μονής Προφήτη Ηλία στον Αλιάκμονα είναι εκδόσεως 1903 και προέρχονται από τον ενοριακό ναό Αγίας Βαρβάρας του ομώνυμου χωριού. αφού όλα φέρουν τη σφραγίδα του. Εξάλλου, για δεκαετίες ολόκληρες (ο τελευταίος ηγούμενος της μονής διορίστηκε το 1876), η ευθύνη της ερειπωμένης μονής είχε περιέλθει στον εκάστοτε εφημέριο του πλησιέστερου χωριού, της Αγίας Βαρβάρας ή των Ασωμάτων. (Σε κείμενα του 1892 αναφέρεται ως ενοριακή καθώς είχε περάσει στη δικαιοδοσία της επιτροπής του Αγ. Αντωνίου Βέροιας). Καθώς πληροφορηθήκαμε από τον νυν εφημέριο του ναού Αγ. Βαρβάρας π. Παύλο, ο ίδιος τα μετέφερε στη μονή προ ετών. Στα δώδεκα μηναία πρέπει να προσθέσουμε και μία Παρακλητική, μεταγενέστερης έκδοσης.

Οι γραπτές ενθυμίσεις αναφέρονται σε γεγονότα από το 1950 έως το 1967. Τα ονόματα των συγγραφέων όλων ή κάποιων εξ αυτών τα βρίσκουμε μέσα στα βιβλία. Πρόκειται για τους Χαράλαμπο Μπάλλα, ιεροψάλτη του ναού, κάτοικο Αγ. Βαρβάρας. Επίσης, ένα όνομα που προκαλεί εντύπωση είναι αυτό του αιμνήστου αδελφού του, Σωτηρίου Μπάλλα, το οποίο βρίσκεται ξεκάθαρα γραμμένο, ολογράφως, σε αντίθεση με τα αρχικά ΧΜ., δηλαδή Χαράλαμπος Μπάλλας. Στα ίδια βιβλία συναντούμε και την υπογραφή του. Αυτό που γνωρίζουμε για τον Σωτήριο Μπάλλα, είναι ότι δεν υπήρξε ιεροψάλτης και έτσι δεν είχε άμεση πρόσβαση στα βιβλία. Τέλος συναντούμε και το όνομα του μακαριστού ιερέως Γεωργίου Ζέρη, και άλλα ονόματα ή αρχικά.

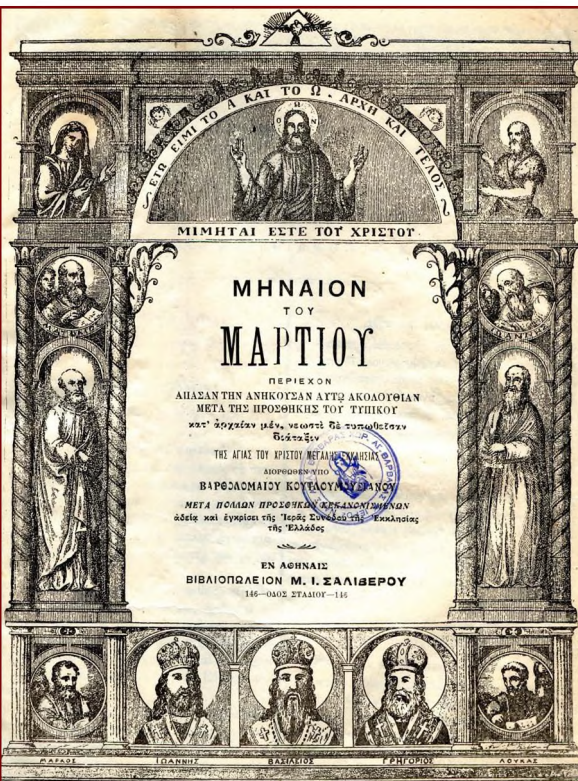
Οι συγγραφείς έχουν σαφή επίγνωση ότι καταγράφουν γεγονότα άξια μνήμης. Στο βιβλίο της παρακλητικής ο συγγραφέας της ενθύμησης δίνει όλο το μεγαλείο του σκοπού των ενθυμήσεων: «Ταύτα γράφω εις ενθύμιον». Και στο μηναίο Φεβρουαρίου: «Ταύτα γράφω προς ενθύμιον πάντων». Αλλά και αλλού: «Ενθύμιον ταύτα πάντα εγράψαν παρ' εμού του υπογράφοντος (Μπάλλας)». Επίσης έχουν την αίσθηση ότι ενεργούν ως συγγραφείς: «ο

πονήσας αμαρτωλός δούλος του Θεού» (μην. Απριλίου).

Προσφιλή γεγονότα που καταγράφονται, είναι τα έντονα καιρικά φαινόμενα: «Ταύτα γράφω εις ενθύμιον. Την 15η Ιανουαρίου 1963 ήρχισε να πίπτει χιών μέχρι 10 Φεβρουαρίου του αυτού έτους ΧΜ» (Ι) (παρακλητική). «Ταύτα γράφω

Η Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία στην Αγ. Βαρβάρα

“Μηναίο” του Μαρτίου (1903)

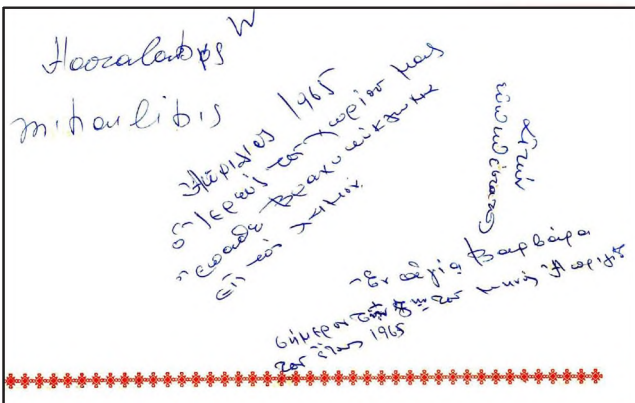
αμπέλια εξηρηζώθησαν» (μην. Δεκεμβρίου) (Ι). Με χαρακτηριστική αγωνία, συμπληρώνει: «είθε ο Θεός να βάλει το χέρι του. Να μας λυτρώσει»(αυτόθι).

Άλλες σημειώσεις αναφέρονται σε ρητά της Αγίας Γραφής «Αρχή Σοφίας φόβος Θεού», «Δια της σοφίας θεμελίωσεν την γην ο Θεός», «εν εκκλησίαις ευλογείτε τον Θεόν», στην υμνολογία «Ψυχή μου, Ψυχή μου ανάστα τι καθεύδης το τέλος εγγίζει και μέλλεις θορυβίσθαι, Ω Ψυχή μου»(sic), «Τρύφων αθλοφόρε ένδοξε, ώσπερ τρυφών αληθή την πτωχείαν», «Πολλά γαρ ισχύει δέησις μητρός προς ευμένειαν Δεσπότου», ακόμα και στη «θύραθεν» γραμματεία «ο Θεός αεί γεωμετρεί» (Πυθαγόρας). Στο μηναίο Ιουνίου και στο περιθώριο της ακολουθίας των Αγίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, βρίσκουμε σε επιμελημένη χειρόγραφη μορφή το απολυτίκιο « Εθνών σε κήρυκα...» (ποίημα αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, 1938) χωρίς την προσθήκη «...Βερροϊέων...».

Ένα άλλο γεγονός άξιο μνήμης είναι ο πρώτος γάμος στο νέο ναό (1957): «1957 Στη Νέα (sic) εκκλησία εγένετο γάμος, την 24-12-69 (;) ημέραν Κυριακήν, δια Ά φοράν».

Τέλος, αναφέρεται και ένα καθημερινό φυσιολογικό περιστατικό, το οποίο όμως σίγουρα θα είχε άμεση συνέπεια στη λειτουργία της ενορίας, ίσως μάλιστα ίσως κατά τη διάρκεια του Πάσχα. Είναι δε ανεπανάληπτος ο τρόπος που αυτό καταγράφεται: «Απρίλιος 1965 Ο ιερεύς του χωριού μας έπαθε βραχυκύκλωμα εις τον λαϊμόν».

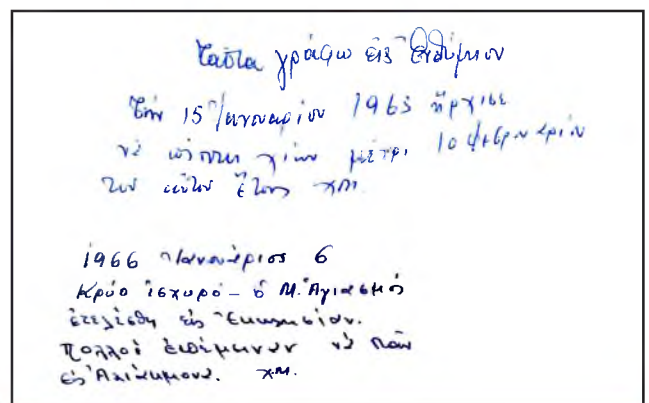
Οι γραπτές ενθυμίσεις των παλαιτύπων λειτουργικών βιβλίων του ναού της Αγ. Βαρβάρας που μεταφερθήκαν στην παλαιάτη μονή του Προφήτη Ηλία, αν και δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερα σημαντικά ιστορικά στοιχεία ωστόσο μπορούν να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή των ενθυμήσεων που σχετίζονται με τον κοινωνικό βίο μιας συγκεκριμένης περιοχής, ενός συγκεκριμένου χωριού. Και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς μέσω αυτών συλλέγουμε πληροφορίες για το χωριό, τους κατοίκους του και τις συνήθειές τους, την συγκεκριμένη εποχή.

Ενθυμήσεις σε “Μηναίο” της Μονής

προς ενθύμιον πάντων. Από τας 15 Ιανουαρίου 1963 μέχρι 10 Φεβρουαρίου ε. έτους άρχισε να χιονίζει (15-1 - 10-2-63). Πολλά ζώα ψοφούσαν, ξύλα δεν υπήρχαν Χ. Μπαλλάς» (μην. Φεβρουαρίου). «Κρύο ισχυρό - Ο Μ. Αγιασμός ετελέσθη εις εκκλησίαν: Πολλοί επέμεναν να παν εις Αλιάκμονα Χ.Μ.» (παρακλητική).

«1967 Όλη η περιοχή αγ. Βαρβάρας κατεστράφη εκ χαλαζοπτώσεως. Πολλά

Ενθυμήσεις σε “Παρακλητική” της Μονής

Εκδήλωση της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Αφιερωμένη στα 100 χρόνια από τη λήξη της ένοπλης φάσης του Μακεδονικού Αγώνα

Του Νίκου Βουδούρη
Δημοσιογράφου - Μέλους Δ.Σ. Ε.Μ.Ι.Π.Η.

Εκδήλωση αφιερωμένη στα 100 χρόνια από τη λήξη της ένοπλης φάσης του Μακεδονικού Αγώνα πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 30 Νοεμβρίου στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, στη Βέροια. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από την Εταιρεία Μελετών

Ιωάννης Παπαλαζάρου
Εκπαιδευτικός

Ιστορίας και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας, υπό την αιγίδα της Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης και σε συνεργασία με την Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία

Αθανάσιος Βουδούρης
Πρόεδρος Δ.Σ. Ε.Μ.Ι.Π.Η

Γιαννιτσών «Ο Φίλιππος».

Την εκδήλωση παρουσίασε το μέλος της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Ολυμπία Μπέτσα, ενώ παρόντες στην εκδήλωση, ήταν ο Μητροπολίτης Βεροίας κ. Παντελεήμων, ο Μητροπολίτης Σταυροπηγείου κ. Αλέξανδρος, ο

Ο Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων απονέμει αναμνηστικό στον προϊστάμενο του Ι.Ν. Αγ. Αντωνίου Αρχιμ. Σωσίπατρο Πιτούλια

βουλευτής Ημαθίας Ηλίας Φωτιάδης, ο Δήμαρχος Δοβρά Χρήστος Τσιούντας, ο αντιδήμαρχος Παιδείας του Δήμου Βεροίας Νίκος Μαυροκεφαλίδης, εκπροσωπώντας τη Δήμαρχο Βεροίας, καθώς και αντιπροσωπεία του Β' Σ.Σ.

Χορωδία Ι.Μ. Βεροίας
Διεύθυνση Δημ. Κεχαγιάς

Στην αρχή της εκδήλωσης χαιρετισμό απηύθυνε ο Δήμαρχος Δοβρά Χρήστος Τσιούντας, στον Δήμο του οποίου βρίσκεται η έδρα της Ε.Μ.Ι.Π.Η., ενώ τον εναρκτήριο χαιρετισμό εκφώνησε ο Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων.

Στη συνέχεια, ακολούθησε προβολή ντοκιμαντέρ για τον Μακεδονικό Αγώνα, παραγωγής της Ε.Μ.Ι.Π.Η., ενώ για την ένοπλη δράση των Μακεδόνων και μη αγωνιστών του αγώνα μίλησαν οι Ιωάννης Παπαλαζάρου, εκπαιδευτικός, αναπτύσσοντας το θέμα «Ο Μακεδονικός Αγώνας και το κίνημα των

Αποψη του κοινού
της εκδήλωσης

Νεοτούρκων» και Μιχαήλ Τρίτος, καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., με θέμα «Έθνος και Εκκλησία στον Μακεδονικό Αγώνα».

Οι δύο εισηγητές αναφέρθηκαν στους αγώνες των μακεδονομάχων, τις συνθήκες και τα αποτελέσματα του αγώνα τους, ενώ ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη «σύγχρονη πραγματικότητα», καθώς όπως αναφέρθηκε, ο Μακεδονικός Αγώνας στις αρχές του 20ου αιώνα μπορεί να έληξε και το μεγαλύτερο μέρος της Μακεδονίας να αποδόθηκε στην Ελλάδα, ωστόσο ο αγώνας για τη διαφύλαξη των δικαιών της περιοχής εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι και σήμερα, απέναντι στις προκλήσεις του γειτονικού κράτους των

Οι επίσημοι προσκεκλημένοι
της εκδήλωσης

Σκοπίων.

Μετά τις δύο εισηγήσεις, ακολούθησε η παρουσίαση τραγουδιών για τη Μακεδονία από τη μεικτή χορωδία της Μητροπόλεως Βεροίας, υπό τη διεύθυνση του Δημήτρη Κεχαγιά.

Στο τέλος της εκδήλωσης, ο πρόεδρος της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Αθανάσιος Βουδούρης, ευχαρίστησε τους φορείς συνδιοργάνωσης, τους συντελεστές της εκδήλωσης και

Μιχαήλ Τρίτος
Καθηγητής Α.Π.Θ.

του πολυμορφικού δίσκου που παρήγαγε η Εταιρεία, καθώς και το πλήθος των παρισταμένων, οι οποίοι και γέμισαν ασφυκτικά την αίθουσα, ενώ ο Μητροπολίτης

Ολυμπία Μπέτσα
Παρουσιάστρια εκδήλωσης

απένειμε αναμνηστικά στους ομιλητές, τον χοράρχη και τους φορείς συνδιοργάνωσης της εκδήλωσης.

Τον πολυμορφικό δίσκο (DVD) που παρήγαγε η Ε.Μ.Ι.Π.Η. για τον Μακεδονικό Αγώνα είχαν την ευκαιρία να προμηθευτούν οι παραβρισκόμενοι στο

Χρήστος Τσιούντας
Δήμαρχος Δοβρά

φουαγιέ της Στέγης, ενώ τις επόμενες ημέρες θα διατίθεται από το βιβλιοπωλείο της Μητροπόλεως, στην οδό Βενιζέλου, στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βεροίας και σε επιλεγμένα σημεία σε όλο το Νομό.

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

ΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (1924 – 1974)

Μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα μονογραφία για την τοπική ιστορία της Βέροιας στον 20ο αιώνα, του φιλόλογου – ερευνητή Χρήστου Σκούπρα, ο οποίος αποτελεί μάλιστα ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Ε.Μ.Ι.Π.Η., προστίθεται στη σχετικά περιορισμένη βιβλιογραφία για τη νεότερη ιστορία της περιοχής.

Η ενδιαφέρουσα (από πολλές απόψεις) αυτή μελέτη, αποτελούμενη από 208 σελίδες, προσφέρθηκε στο ερευνητικό και αναγνωστικό κοινό από τις τοπικές εκδόσεις της Βέροιας «Η ΣΥΝ(+εϊδηση)», του Ι. Αγγελόγλου, σε έναν προσεγμένο και καλαίσθητο τόμο. Το έργο προλογίζει ο Αν. Καθηγητής της Ιστορίας και της Διδακτικής της Ιστορίας στο

Πανεπιστήμιο Αιγαίου κ. Γιώργος Κόκκινος.

Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία κεφάλαια. Στο πρώτο, ο συγγραφέας ασχολείται με τις εφημερίδες της Βέροιας, από το 1924 έως το 1974 οι οποίες όπως αναφέρει ο ίδιος στην εισαγωγή «είναι ο καθρέφτης της διακίνησης των ιδεών, της αποτύπωσης των κοινωνικών και πολιτικών

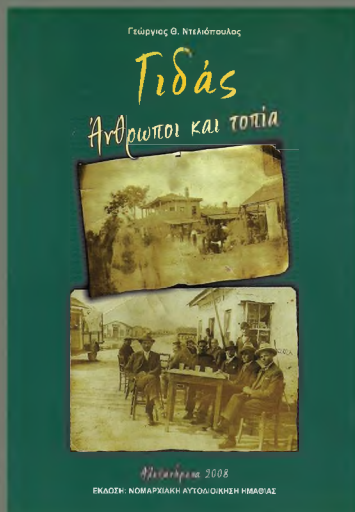
ομάδων που κυριάρχησαν στη Βέροια από την αρχή της πορείας της στο σύγχρονο ελληνικό κράτος», επιχειρώντας, για πρώτη φορά μέχρι σήμερα, μεγαλύτερη εμβάθυνση σε σημαντικά ζητήματα της περιόδου (κυρίως του μεσοπολέμου) στη Βέροια. Στο ίδιο κεφάλαιο, παρουσιάζεται και η μεγάλης ιστορικής αξίας ιδιωτική συλλογή του Μιχάλη Αδαμίδη στα Γ.Α.Κ. Ν. Ημαθίας, η οποία αποτελείται κυρίως από βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, διαφημιστικά φυλλάδια, προκηρύξεις και αποκόμματα εφημερίδων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, ο Χρ. Σκούπρας περιγράφει τη δράση της οργάνωσης Ε.Ε.Ε. (Εθνική Ένωση Η Ελλάς) στη Βέροια, με βάση τα κυρίαρχα δημοσιεύματα του τοπικού τύπου της εποχής (κυρίως της εφημερίδας «Αστήρ Βεροίας»), από την ίδρυσή της μέχρι και την πορεία της προς τη δικτατορία του Μεταξά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι κατηγορίες εναντίον της οργάνωσης Ε.Ε.Ε. Θεσσαλονίκης για τον εμπρησμό της εβραϊκής συνοικίας «Κάμπελ» στη Θεσσαλονίκη και η δίκη για την υπόθεση που πραγματοποιήθηκε στη Βέροια.

Στο τελευταίο κεφάλαιο της μελέτης, ο συγγραφέας επιχειρεί την παιδαγωγική αξιοποίηση ορισμένων ιστορικών σημείων της πόλης, όπως το Βήμα του Αποστόλου Παύλου και ορισμένες από τις σχολικές βιβλιοθήκες της πόλης, «αποτελώντας υπόδειγμα αξιοποίησης έντεχνων γραπτών πηγών που στοχεύει στη βιωματική μάθηση της τοπικής ιστορίας με τη χρήση των νέων τεχνολογιών».

Η Ε.Μ.Ι.Π.Η συγχαίρει τον συγγραφέα και για την αξιόλογη αυτή προσπάθεια και εύχεται καλή συνέχεια στο έργο του.

«ΓΙΔΑΣ - ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ ΤΟΠΙΑ»

Το έργο του Γεωργίου Θ. Ντελιόπουλου «Γιδάς - Άνθρωποι και τοπία» κυκλοφόρησε πρόσφατα από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ημαθίας.

Μετά από ένα μακρύ κατάλογο ευχαριστιών και τους χαιρετισμούς του Νομάρχη Ημαθίας και του Δημάρχου Αλεξάνδρειας, ο συγγραφέας αρχίζει να ξετυλίγει και να μας παρουσιάζει με ξεχωριστή ικανότητα την συλλογική δουλειά του.

Το βιβλίο χωρίζεται σε 21 ενότητες καθεμιά από τις οποίες πραγματεύεται και ένα διαφορετικό θέμα. Έτσι, στην πρώτη ενότητα πληροφορούμαστε

για την τοπική αυτοδιοίκηση και την εξέλιξη από τον Γιδά στην σημερινή Αλεξάνδρεια. Σημαντικά είναι τα προσωπογραφικά στοιχεία των Δημάρχων της περιοχής που μας δίνει ο συγγραφέας, καθώς και ο συλλογικός πίνακας Δημάρχων και δημοτικών συμβουλίων από το 1938

μέχρι σήμερα.

Επίσης στο βιβλίο περιλαμβάνεται ενότητα για την εκπαίδευση στον Γιδά και την κατάστασή της από τις αρχές του 20ου αιώνα.

Οι ενότητες Γ – Θ αναφέρονται στην πόλη της Αλεξάνδρειας, στο κέντρο, την αγορά, τον κινηματογράφο της κ.α. Η Ι ενότητα αποτελεί παρουσίαση δύο προσώπων που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ιστορία του τόπου, των Γ. Ζώνη και Μ. Ζαφάρα.

Στις ενότητες ΙΑ – ΙΕ παρουσιάζονται διάφορες υπηρεσίες, συνεταιρισμοί και σύλλογοι της πόλης, ενώ οι τελευταίες 6 ενότητες αναφέρονται στις εφημερίδες, σε έναν εκλογικό κατάλογο του 1927, στους φωτογράφους, στις συλλογές του συγγραφέα και στο προσφιλές για αυτόν θέμα, του Βάλτου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συγγραφέας πλαισιώνει το έργο του με πλούσιο αρχαικό – φωτογραφικό υλικό.

Το έργο αυτό του κ. Ντελιόπουλου είναι προϊόν πολύχρονης έρευνας και συλλογής. Όπως ο ίδιος δηλώνει στον πρόλογο του, μοναδικός σκοπός του ήταν να φατσίσει έστω και αμυδρά, πρόσωπα και τοπία της πόλης του, την οποία αγαπά με πάθος.

Η Ε.Μ.Ι.Π.Η συγχαίρει τον συγγραφέα και συλλέκτη Γιώργο Ντελιόπουλο και αισθάνεται ιδιαίτερα ευτυχής που έχει στο δυναμικό της τόσο αξιόλογα μέλη.

«ΚΩΣΤΟΧΩΡΙ Ή ΚΟΥΣΤΟΧΩΡΙ – Η ΒΕΡΑΝΤΑ ΤΗΣ ΗΜΑΘΙΑΣ»

Κυκλοφόρησε πρόσφατα μια ενδιαφέρουσα εργασία για το χωριό Κωστοχώρι Ημαθίας, των συγγραφέων Ναπολέοντα Κοτρίδη, Τριανταφυλλιάς Ζαμπελάκη και Ανδρέα Κοτρίδη με τίτλο «Κωστοχώρι ή Κουστοχώρι – Η βεράντα της Ημαθίας».

Την έκδοση ανέλαβε ο Εκπολιτιστικός Τουριστικός Όμιλος Κωστοχωρίου, με την οικονομική υποστήριξη του Δήμου Δοβρά Ημαθίας. Το έργο προλογίζει ο ιστορικός της Βέροιας κ. Γεώργιος Χ. Χιονίδης, διακατεχόμενος από αισθήματα

συγκίνησης λόγω της υπηρεσίας και προσφοράς του πατέρα του Χαραλάμπη Χιονίδη, στο χωριό, ως δασκάλου. Το έργο συνοδεύεται, επίσης, από μια επιστολή του συγγραφέα – ερευνητή Ιωάννη Μελετίδη. Οι συγγραφείς του έργου, στην πρώτη αυτή συγγραφική τους προσπάθεια, επιχειρούν να μας ξεναγήσουν στην παλιότερη ιστορία του οικισμού, στο όμορφο φυσικό περιβάλλον της περιοχής και κυρίως στη νεότερη ιστορία του Κωστοχωρίου, από την εγκατάσταση των Ποντίων προσφύγων σε αυτό, μέχρι και σήμερα.

Το έργο πλαισιώνουν 80 περίπου καλαίσθητες φωτογραφίες, προσώπων, οικιών, κτιρίων, μνημείων, ναών, τοπίων, εκδηλώσεων κλπ, του χωριού, παλαιότερων και σύγχρονων εποχών, πίνακες και χάρτες της περιοχής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το παράρτημα που συμπεριλαμβάνεται στο τέλος του έργου, στο οποίο παρουσιάζονται παλαιότερα και νεότερα δημοσιεύματα του τοπικού τύπου της Βέροιας, για το χωριό.

ΦΟΡΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Της Ιωάννας Ζιώγα
Γραμματέα Δ.Σ. της Ε.Μ.Ι.Π.Η.

Το Εθνικό Μουσείο Εκπαίδευσης Βεροίας άνοιξε τις πόρτες του στο κοινό στις 12 Σεπτεμβρίου 2006, οπότε και εγκαινιάστηκε από τον πρόεδρο του ΑΠΘ Αναστάσιο Μάνθο, τον πρόεδρο του Μουσείου Χρήστο Τσολάκη και τον τότε Δήμαρχο Βεροίας Χρήστο Σκουμπόπουλο. Στεγάζεται στο χώρο του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, στην Αγία Βαρβάρα Βεροίας, σε έναν χώρο μοναδικό, προικισμένο από τη φύση, περικυκλωμένο από τεράστια πεύκα, δίπλα στον ποταμό Αλιάκμονα.

Το Μουσείο αυτό, που στεγάζει την εξέλιξη της εκπαίδευσης, αποτελεί προσωπικό όραμα του καθηγητή - γλωσσολόγου Χρήστου Τσολάκη, ο οποίος επί 45 χρόνια συλλέγει και συντηρεί μεγάλο αριθμό βιβλίων και αντικειμένων, σχετικών πάντα με την εκπαίδευση, τα οποία παραχώρησε στο Μουσείο. Κύριο κορμό του Μουσείου αποτελεί ο μεγάλος όγκος βιβλίων, όχι μόνο του Χρήστου Τσολάκη, αλλά και άλλων ανθρώπων της εκπαίδευσης, που με χαρά τα παραχώρησαν για την πραγματοποίηση αυτού του σκοπού. Η δεύτερη μεγαλύτερη δωρεά, μετά του κ. Τσολάκη, ανήκει στον Κοσμά και στη Δέσποινα Γανοπούλου από τη Θεσσαλονίκη.

Μπαίνοντας κανείς στο Μουσείο, αντικρίζει τις παραδοσιακές μπλε και μαύρες στολές που φορούσαν τα παιδιά στο σχολείο με τα πηλίκια και τους μπερδέδες καθώς και μια σύγχρονη έκδοση φορεσιάς, που συναντάμε σήμερα σε αυτά.

Στον μεγάλο διάδρομο που ακολουθεί, βρίσκονται τα αντικείμενα και τα βιβλία που δώρισαν οι Κοσμάς και Δέσποινα Γανοπούλου. Ένας μεγάλος όγκος βιβλίων, προσωπικά χρηστικά είδη δασκάλας, φωτογραφικό υλικό, εικόνες εποπτικών μέσων, έντυπες μορφές αγωνιστών του 1821 και τέλος συλλογές επαγγελματιών εργαλείων (του ράφτη, του υποδηματοποιού, του κουρέα, του ξυλογλύπτη, του καφετζή και του ξυλουργού).

Στη μεγάλη αίθουσα, βρίσκεται η μεγαλύτερη συλλογή αναγνωστικών, από τον 19ο αιώνα έως σήμερα, 400 στο σύνολο, που είναι όλα καρπός της έρευνας του Χρήστου Τσολάκη. Τα βιβλία είναι χωρισμένα ανά δεκαετίες και συνοδεύονται με το νομοθετικό πλαίσιο για τη συγγραφή βιβλίων (όπου βέβαια υπήρχε η δυνατότητα). Εκτός από τα αναγνωστικά που αφορούσαν τους μαθητές στην Ελλάδα, το Μουσείο φιλοξενεί και βιβλία μαθητών των Ελλήνων της διασποράς (Τουρκοκρατούμενες περιοχές κυρίως, Αυστροουγγαρία, Αμερική, Αυστραλία κ.α.). Στον ίδιο χώρο, υπάρχει ξύλινη έδρα όρθιας διδασκαλίας, που χρονολογείται περίπου στα 1920, η χρήση της οποίας καταργήθηκε στις αρχές του 1930, με τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις της κυβέρνησης του Βενιζέλου. Στον τοίχο υπάρχουν απολυτήρια, ενδεικτικά, έλεγχοι και πτυχία όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, όλα δωρεές των κατόχων τους στο Μουσείο. Τέλος, στην αίθουσα αυτή υπάρχουν φωτογραφίες ανθρώπων που επηρέασαν τον εκπαιδευτικό χώρο, δάσκαλοι, παιδαγωγοί και φιλόσοφοι, όπως ο Ευάγγελος Παπανούτσος, ο Θεόδωρος Κάστανος, ο Αλέξανδρος Δελμούζος, ο Δημήτριος Γληνός, ο Μανώλης Τριανταφυλλίδης, ο Ιωάννης Κακριδής και ο Νικόλαος Κουντουράς.

Μετά την μεγάλη αίθουσα, σειρά έχει η αίθουσα των μαθημάτων, που περιλαμβάνει γωνιές που αντιπροσωπεύουν τα μαθήματα. Αναλυτικότερα, υπάρχει η γωνιά της γεωγραφίας, που περιέχει βιβλία που αφορούν το συγκεκριμένο μάθημα και πολλούς χάρτες, η γωνιά της φυσικής ιστορίας που περιέχει τα σχετικά βιβλία, συλλογή οστρακοειδών, συλλογή από κουκούλια μεταξοσκώληκα που χρονολογείται περίπου στα 1930, φυτολογία, βαλσαμωμένα πουλιά και

διάφορα πετρώματα καθώς και η γωνιά των ξένων γλωσσών που είναι εμπλουτισμένη με πολλά βιβλία. Στην συνέχεια, συναντάμε την γωνιά των θρησκευτικών που περιέχει βιβλία συνοδευόμενα με παραστατικές εικόνες, η γωνιά της ιστορίας με βιβλία που καλύπτουν όλες τις χρονικές περιόδους, ιστορικούς χάρτες και παραστατικές εικόνες και τέλος, η γωνιά των Μαθηματικών με πολλά βιβλία και σχετικά όργανα. Πρέπει να σημειώσουμε, ότι σε αυτόν τον χώρο βρίσκονται και μια κονσόλα τυπογραφείου με τυπογραφικά στοιχεία, συλλογή γραφομηχανών, χειροκίνητοι πολύγραφοι, υπολογιστές πρώτης γενιάς, μηχανές προβολής ταινιών και slide, εργαλεία πειραματικής φυσικής και χημείας, ένα παλιό ραδιόφωνο και τέλος, ο χώρος αυτός φιλοξενεί και τον πρώτο πομπό του πρώτου ιδιωτικού ραδιοφωνικού σταθμού (του Δεληφώτη), που λειτούργησε στη Βέροια στις αρχές της δεκαετίας του 1960.

Στην προτελευταία αίθουσα, αναπαρίσταται Σμιά πλήρης σχολική τάξη του 20ου αιώνα, με ξύλινα θρανία. Πάνω σε αυτά, βρίσκονται χρηστικά είδη των μαθητών όπως κονδυλοφόροι, πινάκια, τετράδια, ξύλινες κασετίνες, μελανοδοχεία, πένες και τσάντες πάνινες, υφαντές και δερμάτινες. Στο μπροστινό μέρος της αίθουσας δεσπόζει ο μαυροπίνακας και μια παλιά σημαία με τους Τρεις Ιεράρχες. Τους τοίχους διακοσμούν συλλογές εντόμων, οστρακοειδή και φυτολογία καθώς και ένας ανάγλυφος χάρτης της Μακεδονίας. Υπάρχει επίσης και η Μεγάλη Χάρτα του Ρήγα (1797), ζωγραφισμένη από τον γεωγράφο Φρανσουά Μίλερ στη Βιέννη. Η συγκεκριμένη Χάρτα είναι φωτογραφική ανατύπωση του 1948, στις πραγματικές διαστάσεις με αυτή του Ρήγα, από την Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού. Σε μια γωνιά της αίθουσας, έχει στηθεί και ένα κουκλοθέατρο, από αυτά που υπήρχαν στα νηπιαγωγεία.

Η τελευταία αίθουσα ονομάζεται «Αίθουσα Μερκουρίου Καρακωστή». Στην αίθουσα αυτή φιλοξενείται η δωρεά της Ελισάβετ Καρακωστή - Ματοπούλου στην μνήμη του παππού της Μερκουρίου Καρακωστή. Περιέχει βιβλία και εγκυκλοπαιδείες που βρέθηκαν στο πατρικό του καθώς και βιβλία που ο ίδιος αγόρασε για τα παιδιά του. Ανάμεσα σε αυτά, βρίσκεται και το αρχαιότερο βιβλίο του Μουσείου, το «Εγχειρίδιο περί συντάξεων», που το έγραψε ένας μοναχός με το όνομα Ματθαίος και τυπώθηκε στη Βιέννη το 1795. Η αίθουσα διακοσμείται με φωτογραφίες της παλιάς πόλης της Βεροίας.

Το Εθνικό Μουσείο Εκπαίδευσης Βεροίας ζυπνάζει μνήμες στους παλαιότερους και αποτελεί πηγή έμπνευσης και γνώσεων για τους νεότερους. Γι αυτό και η αξία της δημιουργίας ενός τέτοιου χώρου είναι ανεκτίμητη.

Το Μουσείο λειτουργεί καθημερινά (εκτός Σαββατοκύριακου) από τις 9 το πρωί μέχρι τη 1 το μεσημέρι, τόσο για σχολεία, όσο και για ιδιώτες, καθώς και με ραντεβού στα τηλέφωνα 23310-91590.

Η Εταιρεία Μελετών Ιστορίας και Πολιτισμού Ν. Ημαθίας θα ήθελε να ευχαριστήσει προσωπικά, για την ξενάγηση και τις ιδιαίτερα σημαντικές πληροφορίες, τον υπεύθυνο του Μουσείου κ. Δημήτριο Καρασάββα, ο οποίος, μάλιστα, είναι και ο εκδότης της Βεροιώτικης εφημερίδας «Οι Καιροί».

Εξωτερική άποψη του Μουσείου

Αναγνωστικά της Β', Γ' και Ε' τάξης του Δημοτικού (δεκαετία 1950)

Γωνία αφιερωμένη στο μάθημα της Βιολογίας

Αναπαράσταση σχολικής τάξης

Τα πεπραγμένα...

Η Ε.Μ.Ι.Π.Η. και τα «ΧΡΟΝΙΚΑ» στον Τύπο

- Στις 4 Νοεμβρίου 2008, η Ε.Μ.Ι.Π.Η προβλήθηκε μέσω του ραδιοφωνικού σταθμού "Ράδιο Αλεξάνδρεια 97,7 fm" και την εκπομπή "Επιλογές" του κ. Γιάννη Ζίνα. Σε τηλεφωνική επικοινωνία με τον αντιπρόεδρο της Εταιρείας Εμμανουήλ Ευνάδα παρουσιάστηκε η μέχρι τώρα πορεία και δράση της Εταιρείας.

Επικοινωνία με τον ίδιο σταθμό επαναλήφθηκε και στις 27 Νοεμβρίου, όπου και συζητήθηκε αποκλειστικά το θέμα της επετειακής εκδήλωσης «Ο Μακεδονικός Αγώνας στην Κεντρική Μακεδονία».

- Στις 19 Νοεμβρίου η Ε.Μ.Ι.Π.Η. συμμετείχε στην εκπομπή της TV100 «Το κλειδί», με την Ελένη Κωνσταντίνου. Στην εκπομπή συζητήθηκαν θέματα σχετικά με το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες στην περιφέρεια, ενώ συμμετείχαν συγγραφείς και εκπρόσωποι βιβλιοθηκών από την Κεντρική Μακεδονία. Την Ε.Μ.Ι.Π.Η εκπροσώπησε στην εκπομπή ο πρόεδρος της, κ. Αθανάσιος

Βουδούρης.

- Την Ε.Μ.Ι.Π.Η. πρόβαλλαν, με ιδιαίτερα θετικά σχόλια, οι εφημερίδες της Βέροιας «Λαός», «Ημερήσια» και «Μακεδονική» με την ευκαιρία της διοργάνωσης της επετειακής εκδήλωσης με αφορμή τα 100 χρόνια από τη λήξη του Μακεδονικού Αγώνα.

- Το δεύτερο φύλλο των Χρονικών, αφιερωμένο στην Απελευθέρωση της Βέροιας, προβλήθηκε από την τοπική εφημερίδα «Οι Καιροί» του κ. Δημήτρη Καρασάββα (φ. 351, σ. 7).

- Την βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου "Κωνσταντινούπολη των ασεβών μου φόβων" του Γιάννη Ξανθούλη, που διοργάνωσε η Ε.Μ.Ι.Π.Η., η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας και οι εκδόσεις "Μεταίχμιο" πρόβαλλαν οι εφημερίδες "Λαός", "Ημερήσια" και "Μακεδονική" και "Οι Καιροί".

Εκδήλωση για τον Μακεδονικό Αγώνα στα Γιαννιτσά

Την Κυριακή 16 Νοεμβρίου η Ε.Μ.Ι.Π.Η συνδιοργάνωσε με την Ιστορική & Λαογραφική Εταιρεία Γιαννιτσών «Ο Φίλιππος» και τον Δήμο Γιαννιτσών επετειακή εκδήλωση με θέμα «Ο Μακεδονικός Αγώνας στην Κεντρική Μακεδονία». Η εκδήλωση έλαβε χώρα στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Γιαννιτσών στα πλαίσια του τοπικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Ομιλητές της εκδήλωσης ήταν οι Ιω. Παπαλαζάρου (εκπαιδευτικός) με θέμα «Το κίνημα των Νεοτούρκων και Μακεδονικός Αγώνας», Αλέξ. Τρομπούκης (Ταξίαρχος-Μέλος Ε.Μ.Ι.Π.Η.) με θέμα «Ο Μακεδονικός Αγώνας στην επαρχία Βεροίας και Ναούσης» και Βασ. Κουκουσάς (Επ. Καθηγητής Α.Π.Θ.) με θέμα «Ο Μακεδονικός Αγώνας - 100 χρόνια από τη λήξη της ένοπλης φάσης του». Το κλίμα φορτίστηκε συγκινησιακά όταν απονεμήθηκε τιμητική πλακέτα σε έναν από τους απογόνους του Κρητικού Μακεδονομάχου

Οι ομιλητές της εκδήλωσης (από αριστερά προς τα δεξιά): Ιω. Παπαλαζάρου, Αλ. Τρομπούκης, Β. Κουκουσάς

Ιωάννη Μουσουράκη, από τα Χανιά, ο οποίος υπήρξε ο τελευταίος (τυπικά) νεκρός του αγώνα. Η εκδήλωση προβλήθηκε από εφημερίδες της Πέλλας και αναμεταδόθηκε βιντεοσκοπημένη από την Πέλλα TV.

Μέλη των Δ.Σ. της Ε.Μ.Ι.Π.Η. και του "Φιλίππου"

Εκπροσωπήσεις σε διάφορες εκδηλώσεις

Τη Δευτέρα 3 Νοεμβρίου 2008, η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ημαθίας σε συνεργασία με τους «Φίλους του Βυζαντινού Μουσείου Βέροιας» διοργάνωσε διάλεξη της κ. Ναυσικάς Πανσελήνου με θέμα: "Η Βυζαντινή ζωγραφική και τα πλαστικά της στοιχεία: χώρος, σύνθεση, φως και χρώμα". Η Ε.Μ.Ι.Π.Η. εκπροσωπήθηκε από τον κ. Δημήτρη Χρυσικόπουλο.

Παρουσίαση του βιβλίου του Χρ. Σκούπρα στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Βέροιας

Το βιβλίο του φιλόλογου και μέλους της Ε.Μ.Ι.Π.Η., κ. Χρήστου Σκούπρα «Όψεις και Τομές στην Τοπική Ιστορία της Βέροιας (1924-1974)» παρουσιάστηκε τη Δευτέρα στις 24 Νοεμβρίου 2008, στην αίθουσα εκδηλώσεων της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Βέροιας.

Την βιβλιοπαρουσίαση συνδιοργάνωσαν ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Ν. Ημαθίας και οι Εκδόσεις Συν(+)είδηση, ενώ ομιλητές ήταν η κ. Σοφία Ηλιάδου-Τάχου, επίκουρος καθηγήτρια της Ιστορίας της εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, ο κ. Δημήτριος Καρασάββας, εκδότης της εφημερίδας «Οι Καιροί» και ο

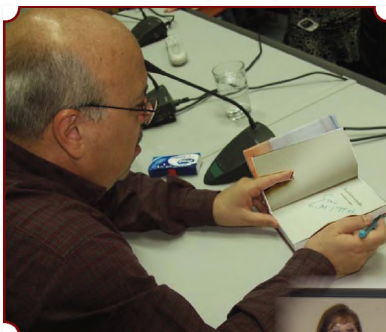

κ. Γεώργιος Λιόλιος, δικηγόρος. Το ρόλο του συντονισμού της εκδήλωσης ανέλαβε η πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων, κ. Ευγενία Καβαλάρη. Εξχωριστή ήταν η παρουσία του κ. Μιχάλη Αδαμίδη, την ιδιωτική συλλογή του οποίου ο συγγραφέας αρχειοθέτησε, ταξινόμησε και παρουσίασε στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου του. Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί ότι το βιβλίο έτυχε της ενθουσιώδους υποδοχής του κοινού, που αναγνωρίζει και εκτιμά κάθε έρευνα και μελέτη της ιστορίας του τόπου του.

Εκπρόσωπος της Ε.Μ.Ι.Π.Η. στην εκδήλωση ορίστηκε η κα Αναστασία Ταναμπάση.

Παρουσίαση του βιβλίου του Γιάννη Ξανθούλη

"Κωνσταντινούπολη των ασεβών μου φόβων"

την φιλόλογο και μέλος της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Ολυμπία Μπέτσα, η οποία ανέλαβε την παρουσίαση του συγγραφέα και του έργου του, ενώ το συντονισμό της εκδήλωσης ανέλαβε ο αντιπρόεδρος της Ε.Μ.Ι.Π.Η. Μανώλης Ευνάδας.

τικού χώρου, ενώ η αίθουσα εκδηλώσεων της Δημόσιας Βιβλιοθήκης ήταν ασφυκτικά γεμάτη από θαυμαστές και αναγνώστες του συγγραφέα.

Στο τέλος της παρουσίασης, ο Γιάννης Ξανθούλης ευχαρίστησε την Ε.Μ.Ι.Π.Η. και τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας, για την άρτια διοργάνωση της βιβλιοπαρουσίασης και την ένθερμη φιλοξενία, ενώ αμέσως μετά υπέγραψε βιβλία που προμηθεύτηκαν οι παρισταμένοι.

Το βιβλίο του Γιάννη Ξανθούλη "Κωνσταντινούπολη των ασεβών μου φόβων" παρουσιάστηκε από την Ε.Μ.Ι.Π.Η., τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας και τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, στην αίθουσα εκδηλώσεων της Βιβλιοθήκης, το απόγευμα της Τρίτης 16 Δεκεμβρίου 2008.

Για το βιβλίο μίλησε ο ίδιος ο συγγραφέας, συνομιλώντας με

Στην εκδήλωση παρέστη ο αντιδήμαρχος Παιδείας του Δήμου Βέροιας κ. Νίκος Μαυροκεφαλίδης, ως εκπρόσωπος της Δημάρχου Βέροιας, άνθρωποι του πνευμα-

ΜΕΤΟΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΜΟΥ ΑΗΜΟΥ ΒΕΡΓΙΝΑΣ
123310 92002 / 123310 92093 / 69491 94492 / e-mail: info@tellos.gr